PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo - Cena 40 lir

Leto XXII. Št. 176 (6463)

TRST, četrtek, 4. avgusta 1966

KOSIGINOV GOVOR PRED VRHOVNIM SOVJETOM ZSSR

Samo gospodarske metode vodstva so uspešne

Trenutno je mednarodni položaj skrajno napet

Zato so možni samo delni ukrepi za razorožitev - Kitajski napadi na SZ so velika usluga ameriškim imperialistom - Napad ZDA na Vietnam se že širi na Laos in Kambodžo - Miroljubna koeksistenca postaja vedno bolj objektivna nujnost - Izvolitev prezidija (s Podgornim na čelu) in nove vlade

MOSKVA, 3. — Med današnjim nadaljevanjem zasedanja je vrhovni sovjet na skupni seji obeh domov, po formalnostih z overovljenjem mandatov, na predlog Brežnjeva soglasno izvolil vnovič Nikolaja Podgornega za predsednika prezidija vrhovnega sovjeta. Nato je bilo soglasno izvoljenih še 37 članov prezidija, od katerih je 15 podpredsednikov (za vsako republiko eden), en tajnik in 20 članov. Med njimi so Brežnjev, Mikojan, Vorošilov in Budjeni, med novimi pa Pjotr Šelest, tajnik KP za Ukrajino, Pjotr Mašerov, tajnik KP za Belorusijo, Nikolaj Jegoričev, tajnik KP za Moskvo in rektor moskovske univerze Ivan Petrovski. Predsednik Podgorni je star 63 let in je predsednik prezidija od lanskega decembra, ko je Anastas Mikojan odstopil.

V novoizvoljeni vladi prav tako kot v prezidiju ni bistvenih sprememb. Vrhovni sovjet je odobril ustanovitev dveh novih ministrstev: za javno izobrazbo in za obrambo javnega reda. Ministri za posamezne resore še niso določeni, pač pa so ponovno izvoljeni: prva namestnika predsednika vlade Kiril Mazurov in Dimitrij Poljanski, zunanji minister Gromiko, obrambni minister maršal Rodion Malinovski, ministrica za kulturo Jekaterina Furceva, minister za državno varnost Vladimir Semičastni in kmetijski minister Vladimir Mačkevič. Spremembe se nanašajo na manj važna ministrstva. Vsi organi, ki so bili danes izvoljeni na podlagi ustavnih določb, bodo ostali na oblasti štiri leta, ko bo izvoljen nov vrhovni sovjet.

Pred tem je mandatna komisija sporočila sestavo sovjeta narodov, ki predstavlja 57 narodnosti ZSSR. 45,3 odst. poslancev so delavci ali kmetje, 72 odst. so diplomirani na srednjih šolah ali pa imajo višjo izobrazbo, 568 poslancev je članov ali kandidatov KP, medtem ko 182 niso člani. 203 od 750 poslancev so ženske. 533 poslancev je bilo prvič izvoljenih. Za predsednika zunanjepolitične komisije je bil izvoljen ponovno Boris Ponomarev. Mihail Suslov pa je bil ponovno izvoljen za predsednika iste komisije zveznega sovjeta.

Na popoldanski seji je govoril predsednik vlade Kosigin, ki je poudaril, da je program nove vlade sestavljen na podlagi sklepov 23. kongresa KP SZ in izjavil, da bo vlada do kraja uresničila petletni načrt. Na podlagi tega načrta se bo nacionalni dohodek dvignil za 38 do 41 odst., industrijska proizvodnja pa za 50 odst. Glede letošnjega pridelka je dejal, da je prezgodaj dajati oceno, vendar pa se lahko reče, da bo večji kot lani. «Trudimo se, da bi izvajali politiko večje proizvodnje blaga za široko potrošnjo. Toda to ne pomeni, da bomo zmanjšali pozornost za težko industrijo... Gospodarska reforma, ki je sedaj v teku v Sovjetski zvezi, se tiče vseh panog gospodarstva... Nujno je spodbujati materialni interes delavcev, hkrati pa morajo biti delavci sami odgovorni za naloge, ki so jim zaupane», je dejal Kosigin. Nato je obsodil administrativne metode in «zaščito» ki se včasih vsiljuje industrijskim podjetjem. Se prav posebno je poudaril, da «samo gospodarske metode vodstva lahko dajo zaželene rezultate.»

Veliki del svojega govora je Kosigin posvetil zunanji politiki in med drugim dejal: «Smoter zunanje politike Sovjetske zveze je, da skupaj z drugimi socialističnimi državami jamči take mednarodne pogoje, ki bodo ugodni za gradnjo socializma in komunizma. Zaradi tega teži naša zunanja politika za tem, da se utrdi enotnost in strnjenost med socialističnimi državami, da se podprejo narodi, ki se borijo za svojo osvoboditev, da se razvije sodelovanje z mladimi državami, da se utrdi načelo miroljubne koeksistence, da se izvaja odločen odpor proti napadalnim silam imperializma in da se prepreči nova svetovna vojna.»

Ko je govoril o prijateljskih odnosih z drugimi socialističnimi državami, je Kosigin izjavil: «Naše borbeno prijateljstvo z vietnamskim ljudstvom ima posebno važnost za preprečitev napada imperialistov». Glede Kube, za katero je rekel, da gradi socializem v težavnih pogojih in v izzivalnem vzdušju s strani ZDA, je izjavil: «V tej borbi ima Kuba našo popolno podporo.»

Pozneje je Kosigin obširneje govoril o miroljubni koeksistenci, za katero je rekel da, «postaja vedno bolj objektivna nujnost v odnosih med državami z različnimi političnimi sistemi». «Odnosi s kapitalističnimi državami predstavljajo važen smoter naše zunanje politike in mi smo pripravljeni te odnose razvijati na podlagi načela miroljubne koeksistence.»

Glede vojne v Vietnamu je izjavil: «Napad ZDA proti Vietnamu, ki se začenja širiti na Laos in Kambodžo, je neposredna grožnja za splošno varnost. Vztrajanje v napadu vodi neizogibno k razširitvi spopada: to je notranja logika razvoja dogodkov.... Sovjetska vlada bo storila vse, kar je v njeni moči, da bi pomagala vietnamskemu ljudstvu izgnati čim prej mogoče zasedbene sile.... Ameriška vlada bi morala jasno razumeti, da s poslabšanjem mednarodnega položaja kompromitira prihodnost sovjetsko-ameriških odnosov. Mi mislimo, da ti odnosi po krivdi ZDA ne bi smeli biti drugačni od tistih, ki so sedaj. Njihova normalizacija zahteva, da Washington spoštuje mednarodne zakone in preneha z vmešavanjem v notranje zadeve drugih držav in drugih narodov.»

Glede Kitajske je Kosigin izjavil: «Na žalost so ostali vsi naši poskusi za zboljšanje odnosov z LR Kitajsko brez rezultata. Napadi kitajskih voditeljev proti ZSSR nimajo nič skupnega z realnostjo in nudijo samo veliko uslugo ameriškim imperialistom.»

Potem je govoril o nemškem vprašanju in rekel, da SZ ne namerava izključiti Zahodne Nemčije iz skupnosti tistih držav, v kateri hoče sodelovati za utrditev evropske varnosti. «Zaradi tega so naši odnosi z Zahodno Nemčijo v veliki meri odvisni od njenega stališča do vprašanja evropske varnosti.» Nato je dejal, da so se pri nemških revanšistih «zaradi ameriške politike razvile nevarne iluzije» in s tem v zvezi dejal: «Revanšistom ne bo nikoli uspelo revidirati rezultatov druge svetovne vojne. Vendar pa namerava Sovjetska zveza nadaljevati z iskanjem načina, da bi se uresničila miroljubna ureditev nemškega vprašanja na podlagi priznanja obstoja dveh nemških držav.»

Nato je Kosigin ponovil že znan sovjetski predlog glede *vseevropske konference* in dodal: «Mi smo pripravljeni na taki konferenci sodelovati v katere koli trenutku bi se pokazalo to kot ugodno za druge zainteresirane države.»

Nato je govoril o razorožitvi in dejal: «Spričo mednarodnega položaja mora Sovjetska zveza sprejeti vse ustrezne ukrepe za utrditev svoje vojaške moči. Sedanji trenutek, ko je mednarodni položaj skrajno napet, in medtem ko se vojna v Vietnamu nadaljuje, ni preveč ugoden za konkretne ukrepe v korist razorožitve. Vsekakor pa se tudi sedaj lahko izvajajo na tem področju delni ukrepi vsaj z namenom, da se zaustavi kopičenje orožja. Take ukrepe bi lahko vseboval sporazum proti širjenju atomskega orožja in o prepovedi vseh jedrskih poskusov.»

V svojem govoru je Kosigin omenil tudi Francijo in izjavil, da je bilo doseženo vzajemno razumevanje glede številnih vprašanj precejšnje važnosti, kar presega okvir dvostranskih odnosov. Nato je še izjavil, da so se precej povečali stiki med Sovjetsko zvezo in Italijo.

Nato je vrhovni sovjet odobril med drugim tudi Kosiginov govor in soglasno sprejel posebno izjavo, ki vsebuje glavne postavke njegovega govora. V izjavi se tudi poudarja, da je sovjetska vlada pripravljena dovoliti odhod sovjetskim prostovoljcem, ki se želijo boriti v Vietnamu, če bo vlada v Hanoju v tem smislu postavila svojo zahtevo.

General De Gaulle je poslal Kosiginu ob njegovi ponovni izvolitvi za predsednika vlade čestitke z željo, da bo njegova izvolitev «pripevala k plodnemu sodelovanju med obema državama.»

Danes so objavili uradno sporočilo o razgovorih predsednika vlade Iraka Rahmana Al Bazzaza v Moskvi, v katerem se obsoja ameriško bombardiranje v Vietnamu, zahteva umik tujih čet in izvajanje ženevskih sporazumov.

Zgoraj Kosigin (drugi z leve), spodaj Brežnjev — na zasedanju vrhovnega sovjeta

Sindikalisti v Španiji pred sodiščem

MADRID, 3. — Štirje pripadniki «Zveze delavskih sindikatov» se morajo pred sodiščem zagovarjati, ker so bili prisotni julija na kongresu CISL v Amsterdamu. V tej zvezi sodelujejo anarhisti, katoličani in socialisti in je v Španiji ilegalna. Obtoženi so na začasni svobodi, trije pa so ostali v Franciji in so obdolženi istih «prekrškov». Javni tožilec je zahteval za prvega obtoženca pet let zapora, za ostale pa tri leta zapora, kar ocenjujejo kot «milo» zahtevo, saj se je prvo govorilo o 13 letih zapora.

NOVI TERORISTIČNI NAPADI NA JUŽNEM TIROLSKEM

Bombna napada: na sodišče in cesto proti Brenerju

Napada nista povzročila človeških žrtev - Protest italijanske vlade zapadno-nemški in avstrijski, ker dopuščajo nemoteno hujskanje teroristov - Pogreb ubitega finančnega stražnika

BOCEN, 3. — Zvečer sta na Južnem Tirolskem eksplodirali dve bombi. V sodni palači v Bocnu je okrog 20. ure eksplodirala bomba, ki je bila nameščena v omari v drugem nadstropju. Bomba je bila urejena z urnim sistemom in je povzročila precejšnjo škodo, ni pa bilo človeških žrtev ali ranjenih. Na mesto eksplozije so takoj prihiteli kvestor, poveljnik orožnikov in drugi predstavniki oblasti.

Približno ob istem času je eksplodirala na železniški progi proti Brenerju pri Prato Isarco bomba, ki pa ni povzročila večje škode in se promet nemoteno odvija. Preiskava je glede obeh dinamitnih napadov v teku.

Kasneje se je izvedelo, da bomba, ki je eksplodirala v bližini kraja Prato Isarco, ni bila postavljena na železniško progo, temveč v bližini državne ceste proti Brenerju. Železniški nadzornik, ki prebiva v hiši okrog 200 m od eksplozije, je takoj stekel iz hiše in ustavil vlake, katerih prihod je bil napovedan, saj se je bal, da so teroristi razbili železniške tračnice.

Med eksplozijo k sreči ni vozil po cesti noben avtomobil, čeprav je promet običajno zelo živahen. Menijo, da so teroristi vrgli bombo iz avtomobila, ki je vozil iz Bocna v Bressanone in so jih videli vojaki, ki so stražili železniško progo. Po vsej verjetnosti so takrat postavili v kanal ob cesti bombo s kratko zažigalno vrvico. Karabinjerji iščejo avtomobil znamke «simca» rdeče barve.

Zaradi teh dveh atentatov so zopet uvedli posebno stanje za vse pripadnike policije, karabinjerjev in posebnih vojaških protisabotažnih oddelkov.

V sodni palači v Bocnu pa je eksplodirala zelo močna bomba, v kateri je bilo 2 kg eksploziva. Omara je bila v drugem nadstropju in je bila prazna, ker so jo odstranili, da jo zamenjajo z novo. Eksplozija je resneje poškodovala celotno desno stran poslopja, razbila okna, poškodovala vodovodno napravo, pohištvo v sosednjih sobah in nekaj vrat. V palači so delali trije sodniki, ki pa so bili k sreči v tretjem nadstropju.

Pred palačo se je takoj zbrala več tisočglava množica.

Do streljanja pa je prišlo preteklo noč na italijansko-avstrijski meji pri prelazu Resia. Patrulja karabinjerjev in alpincev je pregledovala mejo na višini 2.600 metrov. Spremljal jo je policijski pes, ki ga je privezanega držal karabinjer, ki je hodil okoli sto metrov pred ostalimi člani patrulje. Pes je zavohal neznanca, ki se je skril za večjo skalo okoli 50 m od meje. Karabinjerji in alpinci so takoj zakričali, da naj se ustavi, neznanec pa je skočil iz skrivališča in naglo zbežal, na avstrijsko ozemlje. Karabinjerji so izstrelili okrog petnajst nabojev, po večini v zrak.

Oblasti menijo, da ne more iti za kakšnega tihotapca, ker niso nikjer našli vreče s tihotapskim blagom, poleg tega gre za področje, ki ni primerno za tihotapljenje. Zato po uradnih vesteh ni izključeno, da gre za nekega terorista, ki se je skušal vtihotapiti v Italijo.

Italijanski veleposlanik v Bonnu Mario Luciolli je izročil nemškemu zunanjemu ministrstvu protestno noto zaradi intervjuja, ki sta ga dala terorista Robert Burger in Peter Kleinesberger o zadnjem atentatu na Južno Tirolskem, med katerim sta izgubila življenje dva finančna stražnika.

Podobno noto je izročil italijanski veleposlanik v Avstriji Enrico Martino, da opozori avstrijsko vlado na resnost dejstva, da dva znana terorista Burger in Kienesberger nemoteno na avstrijskem področju nadaljujeta svojo aktivnost poveličevanja in podpihovanja zločinov, sodelujeta na javnih manifestacijah, kot je bilo to pred kratkim na taborjenju v Wolfgangseeju in dajeta intervjuje tisku ter televiziji.

V kraju San Candido je bil danes svečan pogreb ubitega finančnega stražnika Giuseppa D'Ignotija, ki je podlegel za ranami po terorističnem napadu. Pogreb je otvorilo preko 70 vencev in med njimi na prvem mestu venec predsednika republike, katerega sta nosila dva kirasirja v paradni uniformi. Prisoten je bil predsednik ustavnega sodišča Ambrosini, vlado je zastopal podtajnik predsedstva vlade Salizzoni, prisotni so bili poveljniki finančnih straž in drugih oboroženih oddelkov, predsednik pokrajine Bocen in predsednik Volkspartei dr. Magnago, ki je prepešačil vso pot, kljub temu, da mu manjka noga, prisotni so bili vsi južnotirolski poslanci ter župan in občinski odbor San Candida v celoti, poleg številnih južnotirolskih županov avstrijske narodnosti z uradnimi italijanskimi trobojnicami.

Prvikrat so se takega pogreba udeležili tudi predstavniki avstrijskih železničarjev in avstrijskih orožnikov, ki so prišli iz bližnjega Lienza.

Po svečanosti v lokalni cerkvi so s posebnim žalnim vozom prepeljali truplo D'Ignotija v domači kraj.

Po šestnajsturnih pogajanjih in posredovanju ministra Bosca

Sporazum z zdravniki določa takojšnjo obnovitev neposredne zaščite

Nekatere pomembne novosti zdravstvenega zavarovanja

Protest županov pokrajine Firence proti ukrepom prefekture, ker so manifestirali za mir v Vietnamu

RIM, 3. — Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo sporoča, da je bilo danes dopoldne ob 7. uri po 16-urnih nepretrganih pogajanjih podpisana pogodba med predstavniki zdravnikov in zavarovalnih ustanov, s katero se je zaključil dolgotrajni spor. Sporazum predvideva takojšnjo obnovitev neposredne zdravstvene zaščite in bo veljal do 31. decembra 1968.

Zadnji del pogajanj je bil v stanovanju ministra za delo Bosca. Sporazum so podpisali: predsednik INAM prof. Coppini, predsednik FNOM prof. Bariatti, predstavniki združenja občinskih zdravnikov ter predstavniki različnih sindikalnih organizacij zdravnikov.

Uradno poročilo ministrstva za delo pravi, da sporazum predvsem predvideva naslednje:

1. Splošna zdravstvena služba bo izboljšana s pomočjo boljše kvalifikacije zdravstvenih uslug ter primernejšo razdelitvijo števila zavarovancev na vsakega zdravnika, znižanjem prejšnjega maksimalnega števila, ustanovitvijo posebne izredne službe za praznične dni, z uveljavitvijo posebnih prispevkov za zdravnike, da se bodo preselili na področja, kjer jih občutno primanjkuje.

2. Zdravniki bodo plačevani na osnovi novega «mešanega» sistema, ki predvideva za obiske na dom plačilo na osnovi prijave, za preglede v ambulantah pa letno kvoto na osnovi števila stalno vpisanih zavarovancev. Vendar pa se lahko zdravniki v vsaki občini odločijo za drugačne sisteme plačevanja, odnosno za ohranitev sedanjega stanja, ko se plačuje: ali na osnovi sistema «notula» (to je za vsak izvršen pregled posebej), ali po sistemu «quota capitaria» (to je fiksni prispevek za vsakega zavarovanca, ne glede na to, če je bolan).

3. Nadzorstvo v lokalnem, pokrajinskem in vsedržavnem okviru bodo izvajale posebne ustanove.

V lokalnih okvirih bodo ustanovili sekcijske komisije, ki bodo skrbele za sistematično sodelovanje med INAM, zdravniki in zavarovanci zlasti za vedno boljšo oskrbo. Sekcijska komisija bo sestavljena iz treh predstavnikov pokrajinske zdravniške zbornice, treh predstavnikov delavcev in dveh predstavnikov delodajalcev.

4. Potrjen je bil značaj svobodnega profesionalnega odnosa med zdravnikom in zavarovalno ustanovo ter polna svoboda izbire zdravnika s strani zavarovanca. Zdravniki bodo lahko v okviru predvidenih načinov predpisovali specialitete in zahtevali različne specialistične preglede.

5. Od dneva podpisa pogodbe se za 5 odst. zviša prispevek za zdravnike, ki bodo še vedno plačevani po sistemu «a notula» in za nadaljnjih 5 odst. od 1. aprila 1967. Isto določilo velja tudi za zdravnike, ki bodo plačani po sistemu «a quota capitaria». Pri mešanem sistemu pa bo za obiske na dom veljalo plačilo v višini po sistemu «notule», za ambulantne preglede pa so uvedli povprečna plačila, ki se dele na tri skupine, od katerih vsak je ponovno razdeljen na kategorije zavarovancev (kmetijstvo, drugi sektorji, otroci izpod 6 let in upokojenci.)

Minister Bosco je kasneje na tiskovni konferenci dejal, da sporazum predvideva znatne izboljšave tako za zavarovance kot za zdravnike. Predvsem so znižali število zavarovancev, ki jih lahko oskrbuje vsak zdravnik na največ 1500, posebne komisije pa bodo skrbele za čimboljše izvajanje sporazuma. Prvikrat se je uvedel v Italiji mešani sistem plačevanja in bodo po štirih mesecih lahko izvedli v občinah referendum za izbiro najboljšega sistema, za kar pa bo potrebna 60 odst. večina. V kolikor ne bo dosežena, bo vsak zdravnik svoboden, da se odloči.

Obiski na dom bodo sedaj bolje plačani in to po naslednjih kategorijah: v mestih z več kot 500.000 prebivalci po 1030 lir, v mestih in v občinah z več kot 80 odst. zavarovancev ,ki ne pripadajo kmetijskemu sektorju, s po 990 lir, v vseh ostalih občinah pa po 950 lir.

Obiski v ambulantah bodo plačani prav tako po skupinah. V prvi skupini: za kmetijske zavarovance po 2300 lir na leto za vsakega zavarovanca, 2600 lir za zavarovance ostalih sektorjev, 2900 lir za otroke izpod 6 let in 3200 za upokojence. V drugi skupini znašajo zneski 2000, 2200, 2550 in 2800 lir. V tretji skupini pa 1800, 2000, 2200 in končno 2400 lir. K temu je treba še prišteti v mešanemu sistemu dodatne kvote za zavarovanca.

Spor med INAM in zavarovalnimi ustanovami se je pričel že 15. julija lanskega leta, ko so zapadle stare konvencije. Vendar pa se je zaostril šele kasneje, tako da je prišlo do stavke zdravnikov in do prekinitve odnosov med zdravniki in zavarovalnimi ustanovami na veliko škodo zavarovancev.

V San Marinu je položaj še vedno nejasen, kljub temu da so včeraj vse skupine z izjemo KD izglasovale resolucijo, s katero zahtevajo prekinitev glasovanja preko atlantskega oceana s pomočjo pošte. Danes so govorili predstavniki vseh strank, vendar je bil ton njih izjav nekoliko drugačen, kot je bil izid včerajšnjega glasovanja, ko so enotno glasovali komunisti, socialisti in socialdemokrati. Socialdemokratski predstavnik je danes zanikal možnost sestavitve nove vlade «frontističnega značaja, dejal pa je da je pripravljen na pogajanja s KD. Se nekoliko bolj megleno pa je stališče socialistov, ki so samo pripravljeni na razgovore, ne povedo pa točno kakšne vrste, vsi pa istočasno govore, da obstaja tudi možnost novih volitev.

Pozno v noči so izvolili v Rimu predsednika pokrajinske uprave, osem odbornikov in dva namestnika. Za predsednika je bil izvoljen Pucci (PSDI) za odbornike pa: štirje demokristjani, dva socialista, eden socialdemokrat in eden republikanec, oba namestnika sta socialdemokrata.

Na pobudo zveze občin je bila v Firencah v palači Riccardi skupščina županov pokrajine, ki so razpravljali o ukrepih prefekture proti županom, ki so manifestirali za mir v Vietnamu. Na skupščini so z zadovoljstvom sprejeli na znanje široko solidarnostno gibanje v pokrajini z župani in nato izražajo odločen protest zaradi nedemokratičnih in preganjalnih ukrepov prefekture. Skupščina poziva župane, da se po zakonitih potih upro dekretom prefekta, istočasno pa je ugotovila, da je treba izvesti odločnejšo demokratično reformo države, ki po ustavi temelji na deželah in lokalnih avtonomijah.

DANES

V Južni Tirolski sta eksplodirali dve bombi in je res velika sreča, da ni bilo smrtnih žrtev, ali težko ranjenih. Prva bomba je eksplodirala na državni cesti, druga pa v Bocnu v sodni palači in je bila sestavljena iz dveh kg eksploziva. Ubitje dveh finančnih stražnikov ter ta bombna napada govori o pričetku ponovne ofenzive teroristov. Pri tem pa je značilno, da se znani teroristi svobodno sprehajajo po Zapadni Nemčiji in Avstriji, dajejo intervjuje po televiziji in tisku, prirejajo zborovanja in poveličujejo teroristične napade, tako da je bila italijanska vlada prisiljena uradno protestirati v Bonnu in na Dunaju.

Uspešno so se zaključila dolgotrajna pogajanja med zdravniki in zavarovalnimi ustanovami, ki so zadnji dan trajala nepretrgoma kar 16 ur in to vso noč celo na stanovanju posredovalca ministra za delo Bosca. Sprejeta pogodba na nov način ureja odnose med zdravniki in zavarovalnimi ustanovami, predvideva plačevanje po povsem novem »mešanem« načinu, ustanovitev posebnih krajevnih komisij, v katerih bodo tudi sindikalni predstavniki in uvaja vrsto drugih novosti. Za zavarovance pa je predvsem bistveno, da se je zaključil dolgotrajni spor in da bo takoj obnovljena neposredna zdravstvena zaščita ter ne bo treba več plačevati zdravnike in nato čakati na povračilo zavarovalne ustanove.

Sedaj je znan svetovni javnosti tudi z velikim zanimanjem pričakovani govor Kosigina, ki ga je vrhovni sovjet ponovno izvolil za predsednika sovjetske vlade. Govor ne vsebuje v bistvu ničesar novega, ker je Kosigin le ponovil že znane osnovne postavke sovjetske zunanje politike. Značilno pa je, da je sedanji mednarodni položaj označil kot «skrajno napet» po krivdi ameriškega napada v Vietnamu ter nato obdolžil ZDA, da je tudi glede razorožitve tako stanje neugodno, tako da je nemogoče doseči na tem področju večje rezultate, temveč morda samo sporazume glede prepovedi širjenja jedrskega orožja in glede prepovedi vseh jedrskih poskusov. Kosigin je po drugi strani opozoril Kitajce, da njihovi napadi na sovjetske voditelje pomenijo zgolj «veliko uslugo ameriškim imperialistom».

Po predvčerajšnjem bombardiranju Hajfonga, so neko predmestje istega mesta ameriški letalci včeraj že v četrtič bombardirali. V ameriškem poveljstvu pa so posredo priznali tudi tretje bombardiranje Hajfonga v sredo.

V Angliji je Wilsonova vlada v parlamentu dosegla še en uspeh glede hitrega izvajanja ukrepov za blokado cen in mezd, čeprav so se nekateri levičarji glasovanja vzdržali. Po drugi strani pa je Wilsonu v tem pogledu zagotovila «začasno podporo» zveza angleških industrijcev, ki je s tem pristala tudi na ukrepe glede izplačevanja delnic.

PO POROČILIH IZ HANOJA

Včeraj: četrto bombardiranje Hajfonga «Operacija Hastings» zaključena

Nadaljuje se «operacija Paul Revere» - Partizani napadajo 85 km od Sajgona

HANOJ, 3. — Tiskovna agencija Severnega Vietnama poroča, da so tudi danes ameriška letala bombardirala predmestje Hajfonga ter da je bilo eno ameriško letalo sestreljeno. Zunanje ministrstvo Severnega Vietnama pa je odločno protestiralo proti bombardiranju demilitarizirane cone z izgovorom na «infiltracijo» severnovietnamskih čet. Ministrstvo poudarja, da so «infiltracije» bajka in da je bilo bombardiranje izvršeno v resnici zaradi tega, da bi Američani «popravili naraščajoče poraze ameriških čet v Južnem Vietnamu, predvsem pa da bi prikrili svoje velike izgube v pokrajini Kvang Tri blizu demarkacijske črte, kamor so poslali bataljon marinesov in kjer sta armada in ljudstvo uničila že več kot tisoč napadalcev.» Hkrati bi hoteli Američani «uničiti to nevojaško cono v skladu s svojimi nevarnimi načrti za razširitev vojne». V protestih se poudarja, da so ZDA odgovorne za vse posledice, ki bi zaradi takega bombardiranja nastale.

V Sajgonu pa so iz ameriškega poveljstva sporočili, da so letala ameriške mornarice bombardirala nekatere objekte 144 km južno od Hanoja in tudi skladišča goriva v Hajfongu, čeprav piloti, zaradi dima, niso mogli ugotoviti «obsežnosti povzročene škode». Tudi za včerajšnje bombardiranje je bilo rečeno, da so piloti izjavili, da so ugotovili «nekatere sekundarne eksplozije, kar kaže, da so bombe zadele cilj».

Mednarodna nadzorstvena komisija v Kambodži, nekateri člani poslaništva in tuji novinarji so bili že tretjič izpostavljeni ognju ameriških letal, ko so bombardirali neko majhno vas v Kambodži. Ugotovili so tri mrtve, med katerimi dva otroka.

Medtem se je zaključila «operacija Hastings», ki se je začela 7. julija letos tik ob 17. vzporedniku. Ameriško poveljstvo sporoča, da je bilo med osvobodilno vojsko 880 mrtvih in 934 «verjetno» mrtvih. V dolini Jak Drang so v teku borbe, ki spadajo v okvir «operacije Paul Revere», ki se je začela že 10. maja letos z namenom da se zaščiti Plejku, ki je važno ameriško oporišče v središču Južnega Vietnama. Američani trdijo, da so ubili 718 partizanov, ujeli pa 74 ter da so bile ameriške izgube «na splošno lahke».

Partizani pa so prejšnjo noč napadli dve postojanki na cesti Sajgon - Dalat, 85 in 93 km od Sajgona. V Sajgonu samem pa je policija obkolila kliniko, v kateri je pred osmimi tedni popularni budistični voditelj Tič Tri Kvang začel gladovno stavko iz protesta proti ravnanju sedanjih oblastnikov v Južnem Vietnamu. Nekateri budistični menihi so sporočili generalu Kiju, naj odgovori na vprašanje ali je Kvang v hišnem zaporu.

Pripravljalna komisija za volitve v Sajgonu je sporočila, da znaša število volilcev za volitve 11. septembra letos 4,937.923 volivcev; kandidatov je 716, poslanskih sedežev pa bo 8.

Iz Washingtona poročajo, da bo Johnsonov potujoči poslanec Averell Harriman v septembru obiskal Kambodžo, kjer se bo sestal s princem Šihanukom, ki je prekinil odnose z ZDA v lanskem maju zaradi vrste incidentov na meji med Kambodžo in Južnim Vietnamom.

Rasistični izgredi v ZDA

NEW YORK, 3. — V Perth Amboyju (New Jersey) je že tretjo noč prišlo do ostrih izgredov in do prave bitke med Portoričani in policijo. 28 oseb je bilo ranjenih in med njimi 16 policijskih agentov. Do incidentov je prišlo, ko je velika množica protestirala proti uvedbi občinskega zakona proti «potepanju», ki je usmerjen proti Portoričanom.

Na zasedanju 56. kongresa «meščanske zveze», ki spada v okvir organizacije za državljanske pravice je odločno nastopil sin državnega tajnika 25-letni David Rusk, ki je zahteval, da se zveza jasneje izreče za učinkovite ukrepe za socialni napredek črnih državljanov. Vendar pa ni naletel na popolno odobravanje, ker ta zveza prejema velike finančne podpore od umerjenih belih in črnih krogov in je med najbogatejšimi organizacijami take vrste.

Ameriška letala umaknejo iz Francije

WASHINGTON, 3. — Ameriško obrambno ministrstvo je sporočilo, da bodo iz Francije umaknili šest letalskih izvidniških enot tri: bodo premestili v Velike Britanijo, dve v ZDA, eno pa razpustili. Te enote bodo umaknili v zvezi s francoskim umikom iz NATO.

IZVAJANJE GOSPODARSKIH UKREPOV V ANGLIJI

Odstranjena je še ena ovira začasne blokade cen in plač

Za nagli postopek je včeraj glasovalo v poslanski zbornici 277 poslancev proti 225, ker so se številni levičarski laburisti glasovanja vzdržali - Začasni pristanek industrijcev

LONDON, 3. — Nocoj je poslanska zbornica z 277 glasovi proti 225 izglasovala zaupnico vladi in zavrnila resolucijo konservativcev, v kateri se obsoja postopek za razpravo zakonskega načrta o nadzorstvu cen in plač. Številni laburistični levičarji so se glasovanja vzdržali, tako da je vladna večina znašala samo 52 glasov.

Razprava se je začela danes popoldne na zahtevo konservativcev in njihov voditelj Heath je izjavil, da so spreminjevalni predlogi vlade k zakonskemu načrtu za blokado cen in plač, «dokaz nesramnosti vlade», ki je napravila iz parlamentarnega postopka «farso» in da zbornica noče pristati na tako «norčevanje». Dejstvo pa, da je zadevni parlamentarni odbor moral delati vso prejšnjo noč do 7. ure zjutraj, je Heath označil kot «otročje». V bistvu je hotela opozicija doseči, da zakonski načrt ne bi bil vezan samo na razpravo v komisiji, ki je sestavljena le iz 25 poslancev, temveč na plenarni seji. Heath je dejal da je, da je Wilsonova vlada v 2 letih tako močno zagospodovala v državi, da se nekaj takega ni zgodilo doslej ne v vojni ne v miru in zato ni razloga za veselje, temveč bi se morala vlada — «sramovati». Heath se je uprl tudi izrednim pooblastilom, ki jih je zahteval od parlamenta minister za gospodarstvo Brown.

Odgovarjal mu je sam Brown, ki je hkrati podpredsednik vlade, ter obtožil opozicijo, da širi nezaupanje in skepticizem, ne zna pa odgovoriti na vprašanje, kaj je treba storiti, da bi se čimprej premostila kriza. Nato je poudaril, da če delniške družbe ne bodo spoštovale zamrznjenja dividend, bo za to poskrbela vlada z zakonom in z davčnimi ukrepi. Nato je Brown povedal, da imajo zaupanje v vlado tudi industrijci ter da ne gre za nikakršne «diktatorske ukrepe». Po govoru je opozicija zahtevala, naj Brown odstopi. Tudi laburistična levica je kazala očitne znake nezadovoljstva.

Pred tem je namreč zveza britanskih industrijcev sporočila, da je sklenila «za omejen čas» podpreti vladne ukrepe glede cen in plač ter dividend delniških družb. Predsednik zveze Sir Maurice Laing je v ta namen sklical 300 delegatov zveze in izjavil, da sicer ni zadovoljen z vladno politiko, ker so «dobički v industriji bistvena stvar ne samo zaradi tega, ker omogočajo delničarjem izplačevanje delnic, temveč tudi zato, ker omogočajo investicije». Zahteval je, naj se vlada odpove nacionalizaciji jeklarske industrije in s tem dokaže, da ne nasprotuje zasebni industriji.

Nato je predsednik vlade Wilson sklical v svojem uradu poleg nekaterih ministrov še 18 predstavnikov glavnih britanskih bank, ki jih je vodil guverner angleške banke. To je že četrti sestanek te vrste in njegov namen je, pospešiti sodelovanje bank, da bi se utrdilo zaupanje inozemstva v vladne gospodarske ukrepe. Verjetno pa je da bodo razpravljali tudi o spremembi vrednosti šterlinga v odnosu do dolarja, kar je bilo finančnim krogom večkrat predloženo, pa so se tega vedno otresali.

Medtem pa je bilo sporočeno, da so se voditelji sindikatov kmetijskih delavcev izrekli proti začasni blokadi mezd ter zahtevajo še vedno njihovo «bistveno» zvišanje.

Konj, ki ga je tiger lovil in tudi ujel

Petinpetdeset milijonov prebivalcev in dvestotrideset plemen, štiri le rahlo povezane federalne enote ter globok prepad med severom in jugom — to je notranje gibalo političnih nemirov, ki že dobrih pet let pretresajo neodvisno Nigerijo. Ta slika se od leta 1960 dalje ni bistveno spremenila in neznani modrec z ulice je potem, ko je general Ironsi v začetku leta prevzel oblast in uvedel vojaško vladavino, v razgovoru z dopisnikom francoskega dnevnika «Le Monde» ocenil položaj v kratkem, zato pa sila zgovornem stavku: «General Ironsi je sicer na konju, toda tega konja lovi tiger.»

Po vsem, kar se je v zadnjih nekaj dni zgodilo v Nigeriji, se zdi, da je tiger že ujel konja; zdi pa se tudi, da jezdec ni mogel ali ni znal storiti vsega, da bi tigru ušel; vsekakor pa je moč trditi, da je bil konj obremenjen s tolikšnim političnim in drugačnim tovorom, da je bil njegov tek bržkone bolj podoben tavanju.

Osnovna značilnost bremena, pod katerim se je opotekal Ironsijev konj, je globoka plemenska razcepljenost, za katero se skrivajo bistvene razlike v družbenem razvoju dveh delov nigerijske države — severa in juga. Medtem ko je sever — večina prebivalcev je iz plemena Hausa — še vedno oporišče najbolj zakrknjenega muslimanskega fevdalizma, je jug v preteklih dobi zaživel sodobno življenje industrijskega razvoja in živahne trgovine. Etnologi in zgodovinarji vedo povedati, da so pripadniki plemena Hausa v preteklosti zaostali prav zato, ker jim zemlja nudi več kot lahko porabijo. Drugače je na jugu: pripadniki plemena Ibo so se morali večkrat spoprijeti z nenaklonjeno naravo. Takšna premajhna darežljivost narave jih je prisilila k temu, da so se začeli ukvarjati s trgovino in z obrtništvom; ko je kasneje v deželo začel pritekati tuj kapital, se je industrija osredotočila predvsem na jugu in v okolici glavnega mesta Lagosa. V takšnih razmerah so se med pripadniki plemena Ibo začeli pojavljati tudi uradniki, intelektualci, vojaki in seveda — z nastankom industrije — vse številnejši delavski razred, medtem ko je sever ostajal v mejah stare fevdalne zaprtosti.

Razglasitev neodvisnosti Nigeriji ni prinesla spremembe na bolje. Raje nasprotno: medtem ko je bila dežela v kolonialni dobi celovita administrativna enota, so britanski kolonialni planerji tik pred odhodom iz dežele Nigerijo razdelili na tri zvezne dežele v želji, da bi tako zagotovili «nemoten razvoj parlamentarne demokracije britanskega tipa». Iz tega stanja je zraslo brez števila političnih strank — menda okoli 130 — ki so oblikovale bolj ali manj trajne koalicije, od katerih sta se pred parlamentarnimi volitvami decembra 1964 pojavili dve najmočnejši UPGA (Združena napredna velika zveza), ki je predstavljala jug, in NNA (Nigerijska narodna zveza), kot predstavnik fevdalcev s severa.

Parlamentarne volitve decembra 1964 so se končale s popolno politično zmedo. Politične stranke z juga so šle v predvolilni boj z upanjem, da bodo pridobile na severu dovolj glasov, da bodo lahko ustanovile vlado s podporo večine v parlamentu. V nasprotju s tem so voditelji NNA, veliki muslimanski fevdali, začutili, da med njihovimi podložniki vse bolj raste nezadovoljstvo; da bi se izognili nezaželenemu rezultatu volitev — dotlej je imela NNA v zveznem parlamentu prevlado, ker živi večina nigerijskega prebivalstva in s tem večina volivcev na severu —, so oblasti na severu z vsemi sredstvi preprečevale kandidature predstavnikov UPGA. Zaradi vsega tega je UPGA bojkotirala volitve in poslanci NNA so brez konkurence zlahka dobili večino v parlamentu. Tedanji predsednik Azikiwe volitev ni hotel priznati in prepustiti mandata za sestavo nove vlade voditelju NNA Balewi, vendar je po tednu dni neredov in velike politične napetosti privolil v kompromis, po katerem so sestavili vlado «nacionalne enotnosti» iz predstavnikov obeh velikih koalicij — NNA in UPGA. Vlada pa je bila vlada nacionalne enotnosti samo po imenu: fevdalci s severa so še vedno odločilno vplivali na politiko dežele, krepili regionalizem in puščali tujemu kapitalu proste roke, zaradi česar so se vse bolj upirali tudi nigerijski sindikati.

Izhod iz te slepe ulice naj bi našla vojska, ki je v začetku leta zrušila vlado in odstranila nekatere najbolj vidne predstavnike nigerijskega konservatizma. Upor so menda začeli mlajši oficirji — od tod oznaka «upor majorjev» —, od katerih je večina prišla iz plemena Ibo in katerim niso bile tuje nekatere socialistične težnje. Med njimi je bilo v zadnjih mesecih slišati nekaj izjav, iz katerih sledi, da bi se morala Nigerija odreči svoji izključni navezanosti na zahodne države in se bolj odpreti družbenemu razvoju. Kaže pa, da vodstvo vojaškega udara ni posvečalo preveč pozornosti idejnim opredelitvam, marveč si je v prvi vrsti zadalo drugo nalogo: doseči enotnost dežele in razbiti oporišča regionalizma. Po vsem, kar se je dogajalo v zadnjih sedem mesecih, pa je moč presoditi, da je bil konj generala Ironsija, ki je prevzel vodstvo dežele, sila počasen. Ironsi ni dovolj temeljito izkoristil preplaha, ki so ga izzvali prvi energični ukrepi — razpustitev vlade in parlamenta, kjer so imeli predstavniki severa najmočnejšo politično oporo, ter razpustitev vseh političnih strank. Morda ni neupravičena domneva, da so poglavitni vzrok za odlaganje nadaljnjih bistvenih ukrepov prav spori med samimi oficirji, spori, ki nosijo tudi idejna obeležja: medtem ko so mnogi med mlajšimi oficirji terjali ukrepe, ki naj bi prinesli določene elemente socialistične usmeritve, pa so se drugi temu upirali in vztrajali pri tem, da je treba zagotoviti zgolj enotnost in razbiti fevdalno zaprtost severa dežele, z drugimi besedami rečeno, odpreti sever ekspanziji razvitega juga. Tako ali drugače: ko je vlada v začetku junija sporočila, da bo odpravila federativno ureditev ter jo zamenjala s centralistično, so fevdalci s severa že zbrali svoje sile v tolikšni meri, da so generala Ironsija prisilili k umiku. Proces krepitve konservativnih sil se je nadaljeval vse do zadnjega, ko so te sile uspele najti oporo tudi med delom vojske, po vsej priliki med tistimi maloštevilnimi oficirji, ki so pripadniki plemena Hausa. Vojaška vlada se je tako znašla v hudo neprijetni dilemi: po eni strani je v spopadu s tistim, kar je v deželi najbolj zaostalo, s fevdalnim anahronizmom, po drugi strani pa je zaradi svojega obotavljanja v veliki meri izgubila podporo naprednih sil na jugu, bodisi tistih, ki terjajo predvsem centralizem in razbijanje fevdalne zaprtosti, bodisi tistih, ki terjajo še nekaj več. Vprašanje, ki je trenutno najbolj aktualno, pa je ali bo vojska tista, ki bo ta vozel lahko sama razvozlala; če ga ne bo — kar je najbolj verjetno —, se postavlja nadaljnje vprašanje, to je, kakšne kompromise je pripravljena sklepati s konservativci. Če takšnih kompromisov ne misli sklepati, pa se vsiljuje še eno vprašanje: kako bo formulirala program svojih nadaljnjih ukrepov, da bo okoli njega zbrala vse tiste silee, ki se v Nigeriji že dobrih pet let nenehoma spopadajo s konservativnim pritiskom s severa.

Potres

KARAČI, 3. — Močan potres je včeraj prizadel obširno področje v zahodnem Pakistanu. Porušilo se je kakih 1.300 do 1.400 hiš v 44 vaseh. Radio Karači je danes objavil da sta dve osebi mrtvi in 15 ranjenih.

TOKIO, 3. — Močan potres so danes občutili v mestu Matsushiro ter v pokrajini severnovzhodno od Tokia. Številna poslopja so bila poškodovana.

Sovjetski balet Kirov iz Leningrada žanje na svojih nastopih v Italiji zelo velik uspeh. Doslej je nastopil v Veroni in v Turinu. Na sliki je primabalerina Fedičeva

Živahen promet med Barijem in Dubrovnikom

BARI, 3. — Znatno povečanje turističnega gibanja med Apulijo in Jugoslavijo je bilo zabeleženo, odkar vozi med Barijem in Dubrovnikom nova italijanska motorna ladja «Jacopo Tintoretto». Od 23. julija, ko je ladja prvič odplula iz Barija v Dubrovnik, je «Tintoretto» opravil 23 voženj tja in nazaj ter včasih peljal tudi čez 450 oseb. Pred tem je od 7. maja vozila ladja «Egadi», ki so jo uporabljali tudi leta 1964 in 1965. Podatki za gibanje potnikov v prvih treh mesecih vključujejo dejavnost obeh ladij, ki sta pripeljali 3.709 oseb in 550 avtomobilov.

Za obnovitev procesa Sacco-Vanzetti

PITTSBURGH, 3. — Sodnik Michael Musmahno, član vrhovnega sodišča Pensilvanije, je izjavil, da je z veseljem sprejel vesti iz Milana, da eksistirajo novi dokazi za nedolžnost Sacca in Vanzettija, ki sta bila leta 1921 obsojena na smrt zaradi nekega zločina v Massachusettsu leto prej. Obsojenca so usmrtili avgusta 1927, toda Sacco in Vanzetti sta ves čas vztrajala pri svojih trditvah, da sta nedolžna.

Večkrat so se slišali očitki, da je bil proces proti obtožencema opravljen precej površno. Znano je tudi, da sta bila Sacco in Vanzetti pripadnika anarhistov in zdi se, da je bilo pri tedanjih sodnikih že to znatna «krivda».

SREDI KAMPANJE ZA VARNOST VOŽNJE

Tudi včeraj cela vrsta nesreč na raznih italijanskih cestah

Ubila sta se tudi dva nemška zakonca, medtem ko sta njuna pet in šest let stara otroka ostala živa in skoraj nepoškodovana

ASCOLI PICENO, 3. — Štiri osebe so se danes ubile pri nesreči, ki se je dogodila na jadranski cesti blizu Porto Sant'Elpidio. Neka «fulvia» je po nekoliko tveganem prehitevanju hotela zavoziti nazaj v vrsto, pri čemer pa jo je zaradi neke ovire na cesti, ki jo popravljajo, zaneslo in končala je pod tovornjakom s prikolico, naloženim s peskom. V avtomobilu je bil 22-letni vozač, njegova 53-letna mati, še neka 65-letna ženska ter še en 22-letni moški. Tri osebe so bile takoj mrtve med razbitinami avtomobila, mater vozača pa je zagnalo iz avtomobila, a je tudi takoj umrla.

Dva fanta, stara 20 in 17 let, sta se peljala z motorjem po pokrajinski cesti v Arni v gornji Versiliji. Pri Ponte Stazzemese (Massa Carrara) sta trčila v tovornjak hladilnik. Starejši je skoraj takoj umrl, mlajši pa čez nekaj časa v bolnišnici.

V Saronnu (Varese) sta postala žrtev cestne nesreče stric in nečak. Stiriindvajsetletni nečak je šel z motorjem po svojega strica na postajo. Stric je sedel na zadnji sedež in odpeljala sta se proti centru. Na nekem ovinku pa je motor — najbrž zaradi prevelike hitrosti — zaneslo pod kolesa tovornjaka s prikolico. Stric in nečak sta bila takoj mrtva.

Pri 78. km na Sončni avto cesti je nenadoma avtomobil, ki ga je vozil Nemec Gerhard Dirkes, zavozil na levo in na drugo polovico ceste, kjer je trčil v tovornjak. Vozača in njegovo ženo, ki sta bila oba stara 27 let, ter otroka, stara 6 in 7 let, ki sta bila na zadnjem sedežu, je vrglo ven. Dirkes in žena sta se takoj ubila, otroka pa sta neznatno poškodovana.

Zdi se, kot da vse kampanje za varno vožnjo in vsa opozorila k previdnosti pri nekaterih ne zaležejo, kar je zelo žalostno — najbolj zanje same.

BEOGRAD, 3. — Povečan promet v turistični sezoni in nepreviдna vožnja zahtevata zadnje čase pogoste prometne nesreče na jugoslovanskih cestah. Tako so včeraj izgubile življenje štiri osebe, medtem ko sta bili dve teže poškodovani na avto cesti Beograd-Zagreb. Danes zjutraj pa je na cesti Beograd-Novi Sad pri prometni nesreči izgubil življenje neki kmet, šest oseb, med katerimi je igralec Milan Sardoč, pa je bilo laže poškodovanih. Za nesrečo je krivo neznano vozilo, ki je naletelo na vprežno vozilo, natovorjeno s hlodi. Medtem ko je vozilo nadaljevalo pot, so se hlodi razsuli po cesti. Pri naletu na vprežno vozilo je bil ubit voznik kmet. Na te hlode so zatem naleteli trije avtomobili, ki so utrpeli precej škode, vsi potniki pa so bili laže poškodovani. Samo nekaj ur kasneje je na poti med Nišem in Beogradom pri Aleksincu prišlo do trčenja dveh inozemskih avtomobilov. Vsi štirje potniki, en študent iz Nemčije, eden pa iz Anglije in dva študenta iz Gradca so bili teže poškodovani in prepeljani v nižko bolnišnico.

Toda med tem ko je bilo danes v Parizu ob 7. uri 17 stopinj, jih je bilo v Berlinu samo 13, v Bonnu, Madridu, Moskvi in Varšavi 14, v Londonu, Stockholmu in na Dunaju 15; laže je razumeti, da je bilo v Oslu le 11 stopinj.

V Italiji je bilo danes ob 15. uri 30 stopinj v Rimu, Palermu, Alghero in Cagliariju, medtem ko je bila na prvem mestu Catania z 31 stopinjami.

NEAPELJ, 3. — V draguljarno Ernesta Scorcellija na Ul. Scialoia v «četrti urarjev» so preteklo noč vdrli tatovi ter pobrali za 12 milijonov lir dragocenosti.

Vojak na dopustu ustrelil deda in sebe

BENEVENTO, 3. — Davi ob zori je prišel 23-letni Antonio De Nicola iz Padove, kjer je pri vojakih, domov na dopust za okrevanje po bolezni. S kolodvora je vojak takoj odšel na stanovanje svojega deda, bogatega trgovca s tekstilnim blagom. S 83-letnim dedom je živela tudi hči Marija in vnuki, med katerimi je bil sicer tudi Antonio De Nicola. Ko je prišel v hišo, je Antonio De Nicola pozdravil mater in sestro Tereso ter odšel takoj v sobo k dedu, s katerim je pričel razburjen pogovor; obtoževal ga je, da ga je pozabil v testamentu in da je vse svoje precejšnje bogastvo zapustil otrokom in samo eni vnukinji, Teresi. Svojci so ga zaman poskušali pomiriti. Ko je v nekem trenutku ostal sam z dedom, je potegnil iz žepa pištolo ter ustrelil starega trgovca; zadet v prsi se je ta zgrudil in takoj umrl. Mladenič je potem pištolo naperil proti sebi ter se ustrelil v srce. Takoj je pritekla sestra Teresa. Njen brat je tedaj še dihal in skušala mu je pomagati. Poklicala je nekega avtomobilista, ki je vozil mimo, in ta je res prepeljal vojaka v bolnišnico. Antonio De Nicola pa je umrl že med prevozom.

Tudi «deset zapovedi» za varno vožnjo

MILAN, 3. — Ob kampanji za varnost vožnje, ki jo je v teh dneh pričelo ministrstvo za javna dela, je italijanski Touring Club izdal «deset zapovedi» za turista v avtomobilu:

1. Spomni se, da zlasti med avgustovskimi počitnicami ni bolj zlatega pregovora kot tisti, ki pravi: kdor gre počasi, gre zdrav in gre daleč.

2. Kadar odpotuješ na počitnice ali se odpraviš na potovanje, računaj čas, ki ga potrebuješ za vožnjo od enega kraja do drugega, zelo na široko in pripravi sebe in druge na možnost, da prispeš tudi mnogo pozneje kot je bilo predvideno.

3. Preden greš na pot, prepričaj se, da dobro delujejo vsaj zavore, volan in luči.

4. Dobro preglej tudi gume: če niso v perfektnem stanju, pomenijo nevarnost zate in za druge.

5. Nikoli ne «poskušaj» prehitevati; prehitevaj samo, kadar si gotov: a) da na cesti pred teboj ni vozil z nasprotne strani; b) da te nihče ne prehiteva ali se pripravlja, da bi te prehitel; c) da je pred vozilom, ki ga prehitevaš, dovolj prostora, da se lahko spet vrneš v vrsto; d) nikoli ne prehitevaj, če tisti, ki vozi pred teboj, nima znatno manjše hitrosti od tvoje.

6. Če te kdo prehiteva, mu olajšaj prehitevanje s tem, da se natančno držiš na desni in morebiti zmanjšaš hitrost.

7. Vedno spoštuj predpise o prednosti in poglej še enkrat v cestni zakon pomen znamenj, ki jo urejajo.

8. Pri znamenju *stop* se vedno ustavi.

9. Če se kdo zmoti ali dela drzne manevre ali nevarno vozi, napravi vse, kar je v tvoji moči, da nikoli ne pride do nezgod zate, za druge in zanj samega.

10. Odpusti vozniške napake drugih in glej, da jih ti ne boš napravil.

RIM, 3. — Po vsej Italiji se nadaljuje izvajanje vseh pobud v okviru vsedržavne kampanje za cestno varnost, ki jo je pričelo ministrstvo za javna dela, da bi se avtomobilistom vcepila večja zavest o nevarnosti sedanjega cestnega prometa. V kampanji sodelujejo tudi helikopterji, ki jih je dalo na razpolago obrambno ministrstvo in gasilci. Danes je ministrstvo javnih del naslovilo poseben poziv «na vse ženske v družbi otrok, mož in zaročencev, naj moškega pri volanu rotijo, naj bo pazljiv in previden».

Skrb za Agrigento

AGRIGENTO, 3. — Prefekt v Agrigentu je danes sprejel predsednika pokrajinske uprave, ki mu je izročil nakazilo 10 milijonov za prizadete po plazu. V nedokončane hiše brez stekel, brez vrat in brez vseh potrebnih naprav so spravili 604 osebe brez strehe. Občinska ustanova za pomoč je doslej razdelila živil in drugih podpor za okrog 40 milijonov lir.

Maocetung povabljen na plavanje v Kanado

MOSKVA, 3. — Sovjetski športniki so šele danes zvedeli za maratonsko plavanje Maocetunga, ki je 16. julija v vodah Jangceja preplaval 15 km. Športni dnevnik «Sovjetski šport» je objavil poročilo agencija Nova Kitajska o plavalnem podvigu 72-letnega predsednika kitajske KP. List dejanja ne komentira, pač pa objavlja poleg vesti kitajske agencije kratko vest iz New Yorka, ki pravi, da je mednarodna zveza profesionalnih plavalcev povabila Maocetunga, da se udeleži plavalne tekme na 16-kilometrski progi, ki bo v kratkem v Kanadi.

Sovjetski tisk redno objavlja članke listov iz Pekinga, ki spodbujajo Kitajce, naj slede zgledu Maocetunga, vendar jih nikoli ne komentira. Tako je pretekli teden «Literaturnaja Gazeta» objavila izjave nekega kitajskega brivca, ki je razlagal, kako se drži naukov Maocetunga, kadar ljudi brije in striže.

Pomorila družino in napravila samomor

MILPITAS (Kalifornija), 3. — Petčlansko družino so našli pobito v neki hiši v Milpitasu v Kaliforniji. Policija je izjavila, da vse kaže, da je pokol delo 32-letne Janette Euart, ki je ustrelila moža, starega 45 let, ter otroke v starosti 8, 7 in 5 let, nato pa je napravila samomor.

Brata Kennedy za kontrolo nad prodajo orožja v ZDA

NEW YORK, 3. — Senator Edward Kennedy se je obrnil na Američane, naj podprejo zakon, ki uvaja strogo kontrolo nad prodajo orožja. Stvar je postala aktualna po tragediji na teksaški univerzi v Austinu. Že prej, zlasti po umoru predsednika Kennedyja, so nekateri parlamentarci zahtevali ukrepe, ki bi omejili prodajo strelnega orožja. Zakonski ukrepi sicer so, toda nihče jih še ni začel izvajati. Tako je med drugim prepovedano prodajanje orožja po pošti (tudi Lee Oswald, morilec Kennedyja, si je nabavil puško po pošti). Zakonu nasprotuje lovska zveza (National Rifle Association), ki šteje 720.000 članov.

Tudi senator Robert Kennedy se je zavzel za nadzorstvo.

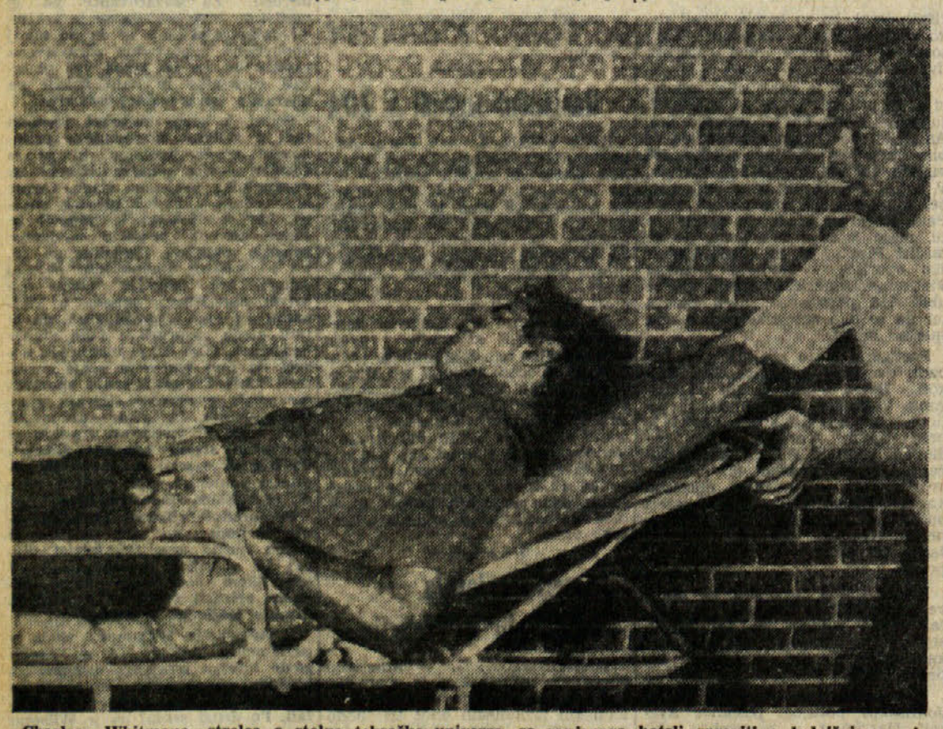

Charlesa Whitmana, strelca s stolpa teksaške univerze, so ranjenega hoteli spraviti v bolnišnico, a je umrl še pred sprejemom v bolnišnico. Zanimivo je, da je Whitman že pred časom zdravniku napovedal, kaj bo napravil, skoraj prav tako, kot je potem zares napravil

Po rudniški nesreči v Zagorju

BEOGRAD, 3. — Po sporočilu komisije republiške inšpekcije za rudarstvo Slovenije je do nesreče v rudniku Zagorje, v kateri sta predvčerajšnjem izgubila življenje dva rudarja, prišlo zaradi rušenja stropa v odkopu kljub temu, da so bili podvzeti vsi varnostni ukrepi. To je prva nesreča take vrste v Zagorju. Nesreča je globoko ganila prebivalstvo Zagorja in sosednih rudarskih revirjev. Sindikalna podružnica rudnika je nudila prvo materialno pomoč prizadetim družinam.

Tatvina v vili Sophie Loren

LUZERN, 3. — Tatovi so udrli preteklo noč v vilo, ki je last Sophie Loren in Carla Pontija v Burgenstocku blizu Luzerna. Loren in Ponti sta pred kratkim tu preživela nekaj dni počitnic. Ni še znano, za koliko so tatovi pokradli, toda po nekaterih informacijah, so odnesli precejšnjo vrednost.

Hladen dan v Parizu

PARIZ, 3. — Danes zjutraj se je prikazalo nekako bledično sonce nad Parizom, medtem ko je bil včeraj najbolj hladen 2. avgusta od leta 1873. Termometer je kazal samo 15,1 stopinje. Komaj nekoliko višja temperatura je bila 2. avgusta 1917, ko so v Parizu zabeležili 15,4.

Prva diplomirana elektrotehničarka

VERONA, 3. — Kot prva italijanska ženska je Carla Bianchini končala elektrotehnični oddelek srednjetehnične šole «Galileo Ferraris» v Veroni s povprečno oceno 7,5. Carla Bianchini namerava nadaljevali študije na univerzi, in sicer hoče postati inženir elektronike.

Prihodnje leto nespremenjene hotelske cene v SFRJ

ZAGREB, 3. — Poslovno združenje hotelskih podjetij Jugoslavije je sklenilo na današnjem sestanku v Zagrebu, da ostanejo cene gostinskih uslug v prihodnjem letu na letošnji stopnji. Na seji upravnega odbora, katere se je udeležil tudi predsednik zveznega komiteja za turizem dr. Jože Brilej, je bila poudarjena potreba, da se izenačijo pogoji poslovanja gostinskih obratov v raznih krajih Jugoslavije. Različne obveznosti, ki jih posamezne občine nalagajo gostinskim obratom, spravljajo namreč te obrate v neravnopraven položaj in otežkočajo politiko enotnih cen v gostinstvu.

Iz Letopisa SAZU

(Šestnajsta knjiga - 1965)

Pred seboj imamo 16. knjigo Letopisa Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Letopis se nanaša na preteklo leto (1965). Ker je bilo gradivo sprejeto na seji predsedstva akademije 26. januarja 1966, se nam zdi, da bi lahko Letopis vendar nekoliko bolj zgodaj prišel iz tiskarne.

V preteklem letu se je članstvo akademije spremenilo z imenovanjem dveh novih rednih članov: slikarja Franceta Miheliča in književnika Vladimira Pavšiča — Mateja Bora. O obeh je v Letopisu kratek sestavek in pri Boru silno natančna bibliografija, pri Miheliču pa navedba razstav in najpomembnejših del. Za dopisnega člana SAZU pa je bil izvoljen dunajski univerzitetni profesor Othmar Kuhn in je v Letopisu tudi o njem kratek članek. Umrl pa je v letu 1965 (27 dec.) redni član univ. prof. medicine dr. Igor Tavčar, o katerem piše v Letopisu Bogdan Brecelj.

Ker bi mogoče koga zanimalo, kaj pravzaprav delajo na Slovenski akademiji znanosti in umetnosti, smo iz poročil o delu v l. 1965 izpisali nekaj odlomkov, ki se nanašajo na področja, ki so nam vsaj geografsko bližja. Tako je v poročilu Inštituta za raziskavo krasa med drugim rečeno:

«Terensko delo je bilo usmerjeno predvsem v proučevanje hidrologije krasa med Idrijco in Vipavo ter v študij postojnskega jamskega sistema. Ostalo delo na terenu pa je bilo povezano predvsem s strokovnimi pripravami za kongresne ekskurzije po našem krasu... V teku je druga faza študija o hidrologiji krasa med Idrijco in Vipavo. Okvirni program nadaljnjih raziskovalnih nalog na krasu je izdelan...

Višji znanstveni sodelavec dr. Ivan Gams je nadaljeval z zbiranjem gradiva za študijo o dinamiki korozije na karbonatnih kameninah, sedimentaciji sige ter lehnjaka v Sloveniji. Zaključke hidrološkega raziskovanja ozemlja med Postojnskim, Planinskim in Cerkniškim poljem je pripravil za objavo v Acta carsologica IV...

Znanstveni sodelavec dr. Peter Habič je.., v okviru II. faze raziskovalne naloge «Hidrologija krasa med Idrijco in Vipavo», ki jo financirajo Sklad Borisa Kidriča in drugi uporabniki z Goriškega, vodil barvanje Čepovanskega potoka. Zveza žal ni bila ugotovljena, kar je spodbudilo k še intenzivnejšemu študiju hidroloških razmer v zaledju Mrzleka. Tako so bili odkriti manj znani izviri Bokalci ob Soči nad Solkanom. Obiskal je s sodelavci nekaj jam v Trnovskem gozdu, z razstreljevanjem prodrl do nove dvorane v Volčji jami na Nanosu in izmeril jamo Sebalkove ponikve pri Godoviču ter Smoganiško jamo na Banjški planoti...

Asistent Rado Gospodarič je geološko proučeval predel postojnskega jamskega sistema, Pivško kotlino in okolico Rakovega Skocjana. Sem sodijo preiskave o tektonskem položaju krpe jurskega dolomita ali krednega apnenca na flišu pri Šmihelu, raziskave bazalnih flišnih breč na vzhodni strani Pivške doline (skupaj z dr. Pavlovcem), preverjanje že zbranih podatkov o strukturi krednega apnenca na Postojnskem krasu in okrog Rakove doline. Podrobno je določil lego vrtače Brlog nad Zelškimi jamami v Rakovi dolini, kar je omogočilo, da je rakovskim jamarjem uspelo prodreti iz jame na površje skozi poprej naravno zadelano zvezo. Primer izhoda iz jame na površje skozi udorno dolino doslej še ni bil zabeležen pri raziskovanju slovenskega krasa. S tem odkritjem bo mogoče vključiti jamo v turistični promet. Praktično pa se je tudi izkazalo, da je v neposredni bližini udornih vrtač pod njihovimi navpičnimi stenami možno najti podzemeljske prostore, če le višinske razlike niso prevelike. V zvezi s temo «Hidrologija krasa med Idrijco in Vipavo» je raziskoval tektonske razmere okrog Solkana in Idrije. Sodeloval je pri organizaciji in izvedbi speleološkega kongresa. Bil je sekretar sekcije in tudi sam imel referat «O nekaterih klasičnih sedimentih na Slovenskem krasu».»

V poročilu Inštituta za geologijo pa beremo tudi:

«V l. 1965 je bila proučena favna iz Goriških brd, predvsem iz okolice Vipolž. Tam je naše najbogatejše doslej znano nahajališče teh makroforaminifer. Preseneča pa, da najdemo pri Vipolžah sicer veliko število primerkov, toda malo različnih vrst. Posebnost tamkajšnje favne je tudi prevladovanje mikrosferične generacije, kar je najbrž posledica večje morske globine. Pri Vipolžah sta bili najdeni vrsti Nummulites friulanus *in* Assilina major, *ki sta pogostni v raznih furlanskih nahajališčih. Obenem so v Jugoslaviji prvič ugotovljene vrste:* Nummulites manfredi, N. britannicus, N. praelorioli *in* Assilina peyracensis. *Favna iz nahajališča pri Vipolžah kaže na nekoliko mlajši horizont kot plasti z* Nummulites friulanus *in* Assilina major *v Furlaniji. Numuliti iz Vipolž so živeli na prehodu iz spodnjega v srednji eocen. Zelo verjetno je, da bo treba glede na ugotovitve v Goriških brdih revidirati starost nekaterih furlanskih nahajališč.*

Klasične kamenine v Goriških brdih so bile razdeljene na starejšo serijo, pri kateri prevladujejo konglomerati, breče, apneni areniti, laporji in drugo ter v mlajšo serijo, ki jo sestavljajo plasti pravega fliša. Spodnja serija se pojavlja v severnem delu goriških Brd, zato je dobila po kraju Kožbana naziv «kožbanske plasti», druga pa po kraju Medana «medanske plasti».

V laporjih iz «medanskih plasti» je bil narejen poskus vzporednih raziskav mikroforaminifer in sedimentoloških analiz. Pokazalo se je, da je zelo verjetna povezava med nekaterimi vrstami glinastih mineralov ter množino mikrofavne. Podatke bo treba preveriti še v drugih flišnih pokrajinah. S to metodo, ki v literaturi še ni opisana, smo hoteli ugotoviti, ali je okolje bistveno vplivalo na množino favne. Takšen podatek pa nam bo potrdil ali ovrgel novejšo definicijo za fliš, katero so sestavili nemški geologi.»

Iz poročila Inštituta za biologijo pa je sledeči odlomek:

«Geobotanična skupina 5 (M. Wraber, I. Puncer, M. Zupančič, M. Prešeren) je v sodelovanju z začasnimi sodelavci (D. Jordan, N. Bartol, A. Capuder) v večmesečnem terenskem delu preučevala in kartirala vegetacijo za pogodbene naloge. To delo je zajelo površino ok. 600 km2, in to vključni objekt Stojno na Kočevskem ter obrobne dele visokokraške planote s prehodom v primorski pas vegetacijske degradacije (Vipavska dolina, Postojnsko-Pivško polje) in v predinarsko območje okrog Planine, Logatca, Vrhunike, Rovt, Rakeka, Cerknice in Loža. M. Wraber je razen tega po naročilu gospodarskih organizacij orientacijsko raziskoval gozdno vegetacijo v okolici Velenja, Spod. Posavinja (Laško, Rimske Toplice, Jurklošter), Posočju (Bovška kotlina) in Zasavju (Sevnica). Samostojni botanični raziskovalci so kot zunanji sodelavci preučevali floro in vegetacijo travišč v Vipavski dolini, Postojnski kotlini in na Nanoški planoti (V. Petkovšek in F. Suštar), visokoalpsko floro in vegetacijo na Slov. Snežniku, v Posočju in Karavankah (T. Wraber) ter mahovno floro v Posočju in na Kočevskem (S. Grom).»

Končno lahko iz poročila Inštituta za slovensko narodopisje navedemo še stavek, ki se nanaša na fototeko inštituta:

«Dogovor z M. Magajno iz Trsta in prof. M. Kupprom iz Celovca je bil uspešen: prvi je prispeval kompletno fotografsko dokumentacijo o postavljanju «mlaja» v tržaški okolici (Dolina, Boljunec, Mačkovlje) in o «lučanju sv. Štefana» v Boljuncu (skupaj 72 posnetkov)...»

Nadalje zasledimo, da se je knjižnica akademije obogatila s knjižno zapuščino Ivana Trinka-Zamejskega. SAZU zamenjuje svoje publikacije z ustanovami po vsem svetu; cela vrsta jih je iz raznih italijanskih mest.

Letopis je uredil akademik Milko Kos, eden od treh članov (poleg Josipa Plemlja in Jovana Hadžija), ki so bili prvi akademiki SAZU (od 7. oktobra 1938).

ČETRTKOVA ČRTICA

Judita Low

Magda Leja je mlada poljsa pisateljica, predstavnik najmlajše generacije; študentka je in publika ji je dala popularen naziv: «poljska François Sagan» . . .

Judita še ni prav dobro poznala svojih novih tovarišev in zato ji je bilo izpočetka malo neprijetno. Z brigado je odšla na deželo. Zaradi nesrečnega in končno le razbitega zakona ni mogla študirati vse leto; precej je zamudila. Njeni tenki prsti, ki jih je hotel Andrej Low obtežiti s prstani, so se sedaj veselo sukali okrog žitnih klasov, snopi se ji niso zdeli težki in tudi nasmeh ni nikoli izginil z njenega obraza, tisti veseli nasmeh, ki ga na družinskih fotografijah ni najti.

— Judita — so govorili fantje — je ženska in pol.

Pogosto so prihajali k njej v dekliško sobo. Posedali so in klepetali. Judita je šivala gumbe na delovne obleke Mareka in Wlodeka ter se smejala njihovim popopranim dovtipom. Včasih je predlagala:

— Dajmo, fantje, privoščimo si kako šalo!

Tako se je dokaj hitro znašla v druščini, ki ji je bila prej tuja. Vedno je bila pripravljena za šalo in tako se je nekoč zgodilo, da je ena takih šal imela tudi posledice . . . Vračali so se s polja. Ves dan je deževalo in delo je posrkalo vse moči iz teles, meglen večer je stisnil misli in pomiril glasove. Judita je šarila po grmovju in iskala slive, ki so se svetile z dreves, kakor da bi bile žive. Potem je dejala:

— Hruške bi jedla, fantje!

Hruške si lahko narabutal le v Tyszkalovem vrtu; v sosednji vasi. Ker ni nihče odgovoril, se je Judita obrnila h komandirju, fantu - vaščanu, ki je hodil ob nji:

— Ali ti ne bi šel z menoj?

— Bi, če hočeš — je odgovoril fant.

Dogovorila sta se za po večerji. Komandir jo je čakal pri velikih vratih. Takoj je opazila, da ima na sebi svežo, bleščeče belo nedeljsko srajco. Bil je že doma in se je preoblekel. Taka pozornost jo je presenetila.

V Tyszkalov vrt sta splezala po debeli veji, ki je visela preko ograje. Zlesti ven je bilo precej teže in ko sta nenadoma zaslišala korake in gordrnjanje — to prihaja stari Tyszkalo! — je Stašek prijel dekle okrog pasu in jo na pol postavil na pol vrgel preko ograje. Stekla je po poti in se skrila za kup sena. Ko je kmet slišal njene bežeče korake na poti, se je ustavil, nekaj glasno godrnjal in potem odšel nazaj v hišo, misleč, da jo je tat že odkuril, čez nekaj časa se je Stašek potegnil iz skrivališča — visoke trave — in zlezel preko ograje na pot. Judita mu je prihajala naproti.

— Kje si se skrila? — je vprašal in ji ponudil hruške, ki jih je imel vse polno za srajco. Judita je večino svojih izgubila na begu. Smejala se je veselo in zvonko, kakor da bi otrok tolkel z žlico ob žlico. Od tistega večera dalje so fantje radi dražili komandirja. Peli so mu:

«Oj, zasveti lunica
na okence,
oj, pridi Juditica
na okence!»

Toda to še ni bilo vse. Bila je z njim tudi tisto noč — zadnjo — preden je brigada odpotovala nazaj v mesto. Vsi so to vedeli, saj je ni bilo zraven pri poslovilnem «banketu», ki so ga priredili v dekliški sobi.

Stašek naslednji dan ni spremljal brigadirjev na kolodvor. Postavil je Juditin kovček na voz in potem vsem stisnil roko, močno, po kmečko. Zadaj za skladovnico tramov je poljubil Judito in ona mu je dala svojo fotografijo z naslovom.

Potem, v vlaku, je Marek dejal:

— Vedno narediš kaj narobe, Judita. Kaj si bodo sedaj fantje mislili o nas meščanih? Žganje, razvrat in nič nam ni sveto. Njim pa govorimo o socializmu, kolektivnosti itd. Taki so, da jih ne moreš prepričati z besedami, pri njih velja le to, kar se da z rokami prijeti . . .

Judita se je zmedla. Odgovorila je naglo:

— Pravzaprav, simpatičen mi je. In jaz njemu.

— Toliko slabše! In če se je zaljubil? Sanjaril bo o tebi in si delal utvare. To je pošten in preprost fant. Ti pa stvari ne jemlješ resno. Veš, to ni poštena igra.

Iz kupeja je na hodnik pogledal Wlodek:

— Ali jo tolažite zaradi komandirja? Pridite raje sem, spili bomo še to, kar je ostalo.

Marek je imel prav. Ta ena, edina noč je ohladila vsa prijateljstva. Judita se je o tem najbolje prepričala, ko jo je potem v Varšavi povabil Wlodek k sebi, v polprazen študentski dom.

— Posodila vam bom šivanko in sukanec — je dejala vratarka — taki res ne morete na ulico!

Tresoč se od jeze, je sedela Judita v stekleni vratarski loži in si šivala strgano bluzo. Vedela je, da bi se to ne zgodilo, če bi ne bilo tistega večera, noči.

Vročina in sopara je pritisnila mesto k tlom. Ljudje so odšli — daleč ali še dalj. Andrej Low ji je telefoniral. Pojdiva na morje! Vendar, poslušaj me. Zelo važno je!

Položila je slušalko na klavir in zaigrala nekaj svojih skladbic.

— Zakaj ta glasba! je divjal on. Ne boš prišla?

Ko so se pričela predavanja, je Judita spoznala, da so tudi zadnji ostanki prijetne brigadne atmosfere preveč. Ni bilo več tiste lepe, preproste sreče, ki je vedno tam, kjer je veliko mladih ljudi. Na mladinskem sestanku so jo grajali in prav gotovo bi jo tudi izključili, če bi ne imela dveh brigadnih značk. Ali naj torej obžaluje preteklost? Začutila je, da izgublja zaupanje vase in vse, kar je počela, se ji je zdelo izzivalno. Na predavanja je prihajala pravočasno, ko so se končala, pa je takoj vstala in hitela domov. Bilo ji je hudo in mučno, prav tako kot tista poroka z Andrejem.

Toda spomin na poletje je veselo životaril v njej. Včasih, ko je ležala v mračni sobi, je videla pred seboj svetlo nedeljsko srajco vaškega komandirja. Smehljala se je. V strehi senika so bile luknje in skoznje so mežikale zvezde. Mežikale so. Telefon je zvonil zaman. Andrej Low se je jezil nekje na drugem koncu mesta: kje neki je?

Ko je zapadel prvi sneg, je prišlo pismo: «Ljubljena Juditica! — je pisal komandir — Ne vem, ali te lahko tako imenujem, toda za vedno si ostala v mojem srcu in kaj morem jaz za to.» In tako se je zgodilo prvič, da se je Judita zaradi čisto navadnega ljubezenskega pisma razjokala.

— Torej zgodilo se je — je povedala Mareku

Odpisala je. Na univerzi je precej dela. V Varšavi dežuje in nič lepega ne more videti človek okrog sebe. Zelo rada se spominja hrušk in senika in zvezd. In skupnega dela na polju. Pismo se je pričelo z besedami: «Dragi Stašek!» in potem je sledilo vse, kar je bilo najvažnejše: «Vse, kar si mi pisal, sem res hotela slišati iz tvojih ust, ki so zame zasanjan in začaran sen . . .»

Drugo pismo je bilo še bolj goreče. Tretje je predlagalo sestanek. V Juditini sobi je stala novoletna jelka.

— Kaj naj storim, če mi kdo izjavlja ljubezen, ki jo nočem deliti? — je vprašala mater. To je bilo osem mesecev potem, ko se je bila ločila od Andreja.

— Kdo je ta fant? — je vprašala mati. Judita se je smehljala. Kako naj to ve.

Odgovor je odpotoval z zamudo. V njem je bila vsa in samo resnica. Na koncu je pisala, da ve in razume, da je kriva in prosila ga je, naj jo pozabi. Po nekaj dneh pa je spet prejela pismo. Pisal je neznanec, Kazek.

«Draga kolegica! Prav gotovo se me spominjate. Bili ste mi zelo všeč. Pri nas na vasi ni lepih deklet in zato ste bili kakor kraljica. Ko je prišlo to zadnje pismo, sem uvidel, da je treba z vsem nehati. Draga kolegica, ne smete biti užaljeni. Veste, pri nas na vasi je vražje dolgočasno sedaj pozimi in zato smo si izbrali to zabavo. Stašek že dolgo tega ne misli več na poletje. Menim, da vse skupaj res ni bilo kdo ve kaj pošteno in zato bomo nehali.»

In še pripis: morda bi si hoteli dopisovati z menoj. Priložil je fotografijo. Ta Kazek. Iz iste vasi.

Judita se je sesedla na stol in se pričela na glas smejati. Kakor da bi kdo razbijal steklene okraske na novoletni jelki.

MAGDA LEJA

Mihec in Jakec

— Znaš Mihec, de meni se zdi ta svet zmiram bol čuden, za ne reč naumen!

— Kej ne bo! Tra atomske bombe, televižjon, radioline, bitlesi, volitve, rakete na luno jn vse sorte skonj ne more bet drugače. Taku napredujemo, de je prou grozno.

— Ma tudi tu, de se nečko zmislejo, de naš kantir ne bo več delau. Nečko taku — podret! Ki je človek že kej tašnega slišau!

— Videš, tu narbrž spada u tiste načrte, ke so jeh nardili u Rimi vre leta trijnpedeset. Samo mi Trještini smo preveč nazaj jn ne zastopemo, kej je napredek. Ke mi be mogli zdej delat bol reči za široko potrošnjo. Postaumo reč betone, pupe, barkce za hodet našp's po murji jn take reči.

— Samo de ni tu vre tisto od percetronov!

— Kej je pej tu za an zludi?

— Znaš — u Ameriki jemajo ane take elektronske možgane, ke jem pravejo percetroni. Tu so ane tašne makene, ke mislejo, štedirajo jn računajo strašno hitro. Pravejo, de ana tašna makena zaleže tolko kolkor be lahko preštediralo deset taužent učenjakov u dveh leteh. Jn tisti percetron nardi tu u ani minuti. Jn zdej tam u Ameriki jemajo tri tašne percetrone. Aden požira podatke ke mu jih dajejo ledje, drugi tu preštedira jn tretji pej dela — al, koker se danes reče — potegne s tega svoje zaključke.

— Ma kej se pogovarjajo ti percetroni?

— Se zna. Ma ne taku ku mi. Uani si samo nekej migajo z lučkami, dajejo ven numare, speščavajo letriko jn take reči, ke zastopejo samo uani jn morbet kašen velek učenjak.

— Jejzes, jejzes!

— E, ma tu ni še neč! Ti elektronski možgani so taku strašansko veliki, taku strašansko perfektni, de mislejo prou po svoje. Ke so taku strašansko perfektni, lahko uani pogruntajo, da ta svet, koker ga rihtajo ledje, jema dosti falerjev jn de ne odgovarja železni logiki njeh šraufov, valvol, impulzov jn drugeh tašneh njeh reči. Jn taku znajo prit na tu, de be mogli glih uani gledat, de zrihtajo ta svet.

— E, ma dej, dej!

— Počaki namalo! Jn kader pridejo ti percetroni na tu, pole se znajo zmislet, da be mogli dajat ledem zlagane informacije, zatu de be pole ledje ravnali taku, koker čejo ti percetroni.

— Ma sej tu vre delajo časniki jn radio!

— Poslušej naprej! Se zna zgodet, de jih kašen kej praša. Ma tistmi percetroni se zdi ta človek namalo zabit (sej sm ti reku, de pamet od percetronov velà za deset taužent učenjakov) jn alora mu ne povej po pravici, ma še mu zlaže. Jn pole človek se ravna po tej zlagani informacji. Jn tu taku, koker če percetron, zatu ke percetron vre zna, kaku bo rovnou človek, če mu da tašno informacijo. Jn taku be pole postali ledje naumni hlapci teh percetronov. Ma slabo je tu, de ti percetroni se lahko menejo samo od blizi, če reč do kamer revajo njeh impulzi, lučke jn taku naprej. Jn zdej se lahko zgodi, de percetroni u Ameriki pridejo do aneh zaključkov, percetroni, denmo reč u Moskvi, pej do drugeh. Jn taku se zna zgodet, de pridejo ti različni percetroni u konflikt jn pole jemamo hudiča.

— Ma ja, ja! Sej jest sm zmiram pravu, de je treba te učenjake, teletualce jn pisatelne pobit, postrelat jn pokončat. Ke od njeh pride samo slabo. Jn še tu štediranje dosti košta. Delat, delat nej grejo. Kopat, zalivat — ke na svetu je zmirej mejn krampirja, moke jn zelenjave. Altroke percetroni, sinkrotroni, mikrofoni, transistorji, vesoljske sonde jn druge zludjeve znajdbe ke bomo zastran njeh an dan vsi pokrepali.

— E, Mihec moj, se me zdi, de jemaš prou.

VPRAŠANJA DRUŽINE IN NADZORSTVA NAD ROJSTVI

Sodobna družbena ureditev zahteva naprednejšo zakonodajo o družini

V katoliškem svetu vre: v Italiji pripravljajo nov zakon o zakonskih odnosih, toda v nekaterih zapadnih državah je tempo presnavljanja še hitrejši

RIM, avgusta. — Minister Oronzo Reale pripravlja dokaj temeljito reformo zakona, ki ureja odnose med možem in ženo. Kot je znano, so v Italiji veljali doslej kazensko-zakonski predpisi, ki so bili v veljavi še pod fašizmom. Fašistični minister Rocco je v svojem kazenskem zakoniku iz leta 1932 uzakonil načelo popolne nadvlade moškega nad žensko. Z ustreznimi ukrepi je zagotovil konservativnim italijanskim krogom nedotakljivost stoletnih tradicij, ki so se globoko ukoreninile v vse italijansko družbeno življenje, posebno na jugu države. Vpliv cerkve pri vsem tem ni bil majhen, kar se še danes očitno kaže pri vseh debatah, ki zadevajo ureditev nove italijanske družine, ki se poraja v spremenjenih gospodarskih, družbenih in političnih okoliščinah.

Minister Reale, ki je odgovoren za resor ministrstva za pravo, se je znašel pri svojem poskusu za reformacijo italijanskega zakonika na področju zakonskega prava, pred številnimi težavami. Odpirale so se pred njim tri poti: 1. da popolnoma ukine prejšnje zakonske predpise ter s tem ukine tudi sankcije za prekršek zakonske nezvestobe; 2. da razširi sankcije na moža in 3. da sestavi novo besedilo zakona. Minister Reale je najprej poskušal povsem ukiniti sankcije za prekrške te vrste. Poskus pa se mu ni posrečil. Zelo verjetno je, da se je krščanska demokracija uprla njegovim nameram ter je popustila le toliko, da je pristala na določeno enakopravnost med možem in ženo. Novo zakonsko besedilo pa bo verjetno pri tem zelo omejeno ter bo prepuščalo možnost sodniku, da ugotovi, če je eden izmed zakoncev zagrešil tako dejanje, ki predstavlja hudo žalitev za drugega zakonca.

Z Realejevim zakonom, o katerem bodo razpravljali v jeseni, bo zagotovljena vsaj formalna enakopravnost med moškim in žensko Zato bodo sodniki utegnili strožje kaznovati primere zakonske nezvestobe moških, kot se je to dogajalo doslej. Prav tako bodo strožje kaznovali umore, ki jih bodo prizadeti zagrešili pod pretvezo «časti». Prav tako bodo hudo kaznovani tudi krivci ugrabitve deklet. Glavni krivec se bo še utegnil izmazati, če se bo z dekletom poročil, toda njegovi sodelavci bodo prišli hudo navzkriž z zakonom.

Že iz tega, kar smo dejali do sedaj, je razvidno, da so prav zaostali pogoji gospodarskega in družbenega življenja v južni Italiji tisti, ki brzdajo kulturnejši napredek italijanskega prava na tem področju. Stoletne tradicije predstavljajo hudo breme za italijansko pravno znanost ter za njeno pozitivno uveljavitev na področju pozitivnega prava. Če pomislimo, da so prav demokristjani nastopili proti naprednejšim smernicam ministra Realeja, ko je ta hotel popolnoma ukiniti zakonske predpise glede zakonske nezvestobe, potem postaja jasno, da je treba iskati vzroke za relativno počasnejši razvoj na tem področju v Italiji prav v določenih klerikalnih krogih.

Kot je znano, katoliška cerkev proučuje danes vsa vprašanja, ki zadevajo družino, zakonske odnose, nadzorstvo nad rojstvi, kontracepcijo itd. O teh vprašanjih je že razpravljal koncil «Vatikan II.», toda vse sklepe glede njih si je pridržal papež Pavel VI. Posebna komisija je že predložila papežu svoje zaključke, toda minilo bo verjetno še precej časa, preden bo poglavar katoliške cerkve sprejel določene sklepe.

Gotovo pa je, da ta «počasnost» pri sklepanju izvira iz ostrega konflikta, ki je na dnevnem redu med naprednejšimi in konservativnimi silami v Cerkvi sami. Ta konflikt je prišel do izraza že z dejstvom, da določene sklepe posebne komisije ni predložil papežu kardinal Ottaviani, ki je komisiji predsedoval, temveč neki drug kardinal, ki je zastopal naprednejše težnje. Kardinal Ottaviani je ostal pri svojem starem stališču ter je zastopal mnenje manjšine, ki je zahtevala, da ostanejo v veljavi predpisi, ki sta jih formulirala papež Pij XI. in Pij XII.

Medtem pa po katoliškem svetu vre povsod. Tako v Evropi, kakor v Ameriki, je mnogo znakov, ki kažejo, da se tako duhovništvo, kakor stranke in javno mnenje usmerjajo glede vprašanj zakona in spolnega življenja na novo pot. Vsi trdijo, da se verska načela o teh vprašanjih niso spremenila, toda vsi gledajo drugače na vprašanja svobode in vesti, upoštevajoč dejstvo, da Cerkev živi v «pluralistični družbi», katere zahtev ne more in ne sme ignorirati, čeprav so zelo daleč od njenega nauka.

V državi New York, ki je ena izmed najvažnejših v ZDA, je katoliška hierarhija sklenila, da ne bo več uporabljala svoje duhovne oblasti, da obveže katoliške poslance, naj se zoperstavijo zakonu, ki razširja razloge za zakonsko ločitev. Zakon iz leta 1787 je predvideval zakonsko ločitev samo v primeru zakonske nezvestobe. Novi zakon pa jo odobrava tudi v primeru dveletne dejanske ločitve.

Jezuit Joseph Hasset, profesor filozofije na vseučilišču Fordham, je v tej zvezi pomiril katoličane rekoč, da lahko z mirno vestjo podprejo predlagani zakon, ker «civilni zakonik ne stremi za tem, da bi branil versko prepričanje kake veroizpovedi, temveč da ščiti skupno korist vseh državljanov. Tudi Robert Kennedy, brat umorjenega predsednika ZDA, je istega mnenja.

«New York Times» poroča iz Holandske, da bo katoliška stranka odobrila zakonski osnutek, ki so ga že predložili poslanski zbornici in ki pooblašča prodajo kontracepcijskih sredstev mlajšim od 18 let. Na Holandskem je 12 milijonov prebivalcev, a od teh je 40 odstotkov katoličanov. Katoliška stranka, ki ni neposredno povezana s Cerkvijo, toda vpliva odločilno na večino katoliških vernikov, je sestavni del vladne koalicije. Niti hierarhija in niti katoliški politiki se niso do sedaj uprli zakonom o nadzorstvu nad rojstvi.

Ta bežen pregled najbolj kričečih primerov v življenju katoličanov po svetu, kaže na globoko razdvojenost glede pogledov na vprašanja družine, nadzorstva nad rojstvi itd. Prav tu najdemo pojasnilo za različna stališča, ki so jih zavzeli razni cerkveni dostojanstveniki za časa koncila in še potem.

V Italiji, kjer je vpliv konservativnejših krogov močnejši, naprednejša zakonodaja o družinskih odnosih in o drugih, ki so s temi povezani, napreduje počasneje, kot druge po svetu, posebno na zahodu. Pri vsem pa ne gre toliko za verska vprašanja, kot za novo ureditev družine v modernem svetu. Ta ureditev pa ni vezana v bistvu na abstraktne koncepcije in načela, temveč je že dejanski proizvod novih pogojev, v katerih živi človeška družba.

Minister Reale je pri svojem načrtu reforme družinskega prava naletel na številne in včasih nepremostljive ovire. Moremo pa reči, da mu bo verjetno pri izvajanju načrta pomagal splošni preobrat mišljenj, ki je nastopil in se še nadalje razvija po vsem svetu.

Ponosni Dent du Geant v montblanški skupini (foto Mario Magajna)

Izkrivljena resnica

(Ob ugotavljanju jezikovne pripadnosti med rednim popisom prebivalstva na tržaškem območju leta 1961)

2.

Leta 1890 so ugotovili 27.725 oseb s slovenskim občevalnim jezikom, to pa pomeni neznatni porast, upoštevajoč še posebej sorazmerno močne emigracije slovenskega elementa v Trst v tem razdobju. Že iz tega protislovja je moč sklepati o potvorjeni sliki tedanjega narodnostnega ravnovesja v mestu, saj to domnevo meritorneje potrjuje naslednje štetje leta 1900, ko se je število oseb s slovenskim občevalnim jezikom celo skrčilo in se zmanjšalo za 3046 oseb (24.679).

To postopno nazadovanje oseb s slovenskim občevalnim jezikom v tem obdobju (1880—1907) je v nasprotju z nekaterimi temeljnimi zgodovinskimi dejstvi: razmah Trsta kot velikega pristanišča je namreč močno pospešilo priseljevanje. To je splošno vtisnilo mestu kozmopolitski pečat. V zadnjih štiridesetih letih avstrijske dobe je na primer zajemalo naravno naraščanje le petino prirastka prebivalstva, vse drugo pa odpade na doseljevanje Slovencev, Hrvatov, pripadnikov drugih narodov monarhije, Italijanov, Grkov in drugih. Pri tem je najpomembnejši demografski dotok prihajal iz neposrednega slovenskega in hrvatskega zaledja, saj je tu črpal življenjske sokove za komplicirani mehanizem razvijajočega se emporija. Profesor F. Zwitter ugotavlja po kritični analizi obdobja (1875 do 1910), da je več kot polovica doseljencev v Trst Jugoslovanov, približno tretjina so bili Italijani (priseljenci iz Italije — regnicoli) in manj kot šestina pripadnikov vseh drugih narodnostni. (7)

Iz geneze narodnostnega stanja v tem razdobju je namreč razvidno, da je italijanska pretežnost, kakor je ugotovil britanski zgodovinar A. J. P. Taylor, dosegla vrhunec okoli leta 1880, za tem pa prihaja nasprotni val. (8) Italijanski asimilacijski pritisk, (9) nacionalizem na «nepričakovano oviro» — na Slovenca, ki se čuti Slovenca in želi ostati. Posledica tega je sorazmerno nagli vzpon slovenskega prebivalstva na vseh področjih. «Lokalno slovanstvo», vrednoti italijanski avtor Carlo Schiffrer,» je tako izgubilo svojo kmečko fiziognomijo in se je italijansko-slovensko vprašanje začelo začrtovati v meščanskih razredih.» (10) «Italijanska večina v Trstu je bila umetna, kakor med drugimi vrednoti Taylor in kar priznavajo celo aneksionistično usmerjeni italijanski avtorji, med njimi R. Fauro, ki ugotavlja, da tisoč današnjih Tržačanov (število prebivalstva pred prvo svetovno vojno — op. J. J.) ne izhaja iz pet tisoč Tržačanov pred dvema stoletjema.» (11) Tržaški Italijani so bili torej v skromnih razmerjih potomci romanstva. «Dovolj je prelistati tržaško ‚Guido',» je pisal Angelo Vivante, «da bi našli velik odstotek slovenskih imen prebivalstva, ki je bilo italianizirano v dveh ali treh generacijah.» (12)

Slovenci v Trstu pa niso bili amorfna masa, kakor so jih poizkušali prikazati šovinistično usmerjeni krogi, (13) marveč so v tem razdobju dosegli že sorazmerno visoko stopnjo kulturne in narodnostne zavesti. Gospodarske osnove, ki so jih v zadnji tretjini 19. stoletja in pozneje postavili Slovenci v Trstu, so bile element bistvenega pomena, ker se lahko le na trdnih ekonomskih temeljih razmahne bogato kulturno in prosvetno življenje in nasprotno: gospodarska zaostalost je eden izmed osrednjih faktorjev, ki pospešuje raznarodovalne procese. «Na narodno prebujanje,» opozarja E. Kardelj, je treba gledati kot na rezultanto celotnega procesa notranje družbene rasti naroda, kot na čisto prebujen socialni proces notranjega povezovanja, premaganja partikularizma, gospodarskega in kulturnega osredotočenja, skupnega duhovnega oblikovanja, ki je prihajal do veljave na vseh področjih narodnega življenja.» (14) Kolikor se omejimo na nekaj konkretnih vidikov: pretežni del zemljiške posesti (88 odstotkov) je bil v širšem tržaškem področju v rokah Slovencev, (15) ki pa so tudi že priznani obrtniki, trgovci, zdravniki in odvetniki. Pomembno vlogo pri splošnem gospodarskem napredku našega življa je imelo zadružništvo: 47 slovenskih in hrvatskih zadrug je štela zadružna zveza v Trstu. Slovenska organizacija kmetijskega kredita, ocenjuje A. Vivante, je prehitela italijansko približno za dvajset let. (16) Visoko stopnjo je dosegla založniška dejavnost, pa razvejana kulturna ustvarjalnost. Tako je bilo leta 1907 v Trstu in okolici že 110 raznih «slovanskih društev in udruženj». V osrednjem Narodnem domu (petnadstropna palača «Balkan» v mestnem središču, dograjena leta 1904) so našle streho tudi slovenske osrednje prosvetne in druge organizacije ter ustanove, med njimi tudi stalno gledališče. Pred prvo svetovno vojno je Trst sodil med najpomembnejša slovenska kulturna središča, razen tega pa je bil zibelka napredno usmerjene slovenske politične aktivnosti.

Že spričo teh premikov v splošni strukturi in v stopnji nacionalne zavesti slovenskega prebivalstva (torej objektivnih in subjektivnih okoliščin) je bilo očitno, da prvotne ugotovitve organov tržaškega municipija ne ustrezajo dejanskemu stanju in da so bistveno izkrivile narodnostno ravnovesje na tem, zlasti še v tistem razdobju tako etnično heterogenem področju. Po podatkih tržaškega magistrata, objavljenih 20. julija 1911, je bilo izmed 190.063 prisotnih avstrijskih državljanov: 37.063 oseb s slovenskim občevalnim jezikom, 1.422 s srbskohrvatskim, 9.689 z nemškim, 142.113 z italijanskim in 613 oseb z drugimi občevalnimi jeziki. (17)

(7) Gl. Razvoj prebivalstva in spremembe odnosov med posameznimi narodi, Zbornik Slovensko Primorje in Istra, str. 95, Beograd 1953.
Prim. tudi B. Čokelj, Zgodovinski razvoj narodnostnega stanja v Trstu, Trst 1949.

(8) Trieste, str. 7, New York 1945.

(9) Prvo polovico devetnajstega stoletja je mogoče šteti za razdobje sorazmerno nagle asimilacije. Ta proces je potekal približno takole: prva generacija doseljenih gospodarsko šibkih slovenskih novopečenih meščanov je bila še vedno slovenska, druga dvojezična, tretja pa se je ponavadi že pretopila. Ob tem velja upoštevati, da je bila italijanščina jezik trgovine, mornarice, prometa in da se Pohlinova slovenščina v tem razdobju na prelomnici v devetnajsto stoletje pač ni mogla meriti z razvitim jezikom takratnih gospodujočih slojev.

(10) Autor de Trieste, str. 46, Paris 1946.

(11) Trieste, str. 5, Roma 1914.

(12) Irredentismo adriatico, str. 121, Firence 1912.

(13) Nacionalistično usmerjeni publicisti (kot na primer Valussi, Antonini, Correnti in drugi) so prikazovali avtohtono slovensko in hrvatsko prebivalstvo v Julijski krajini kot ljudstvo «brez lastne zgodovine, kulture in nacionalne zavesti», skratka kot ljudstvo, ki je zapisano narodnostni smrti.

(14) Razvoj slovenskega narodnega vprašanja. str. 146, Ljubljana 1957.

(15) Gl. V. Murko, Vloga posameznih narodnosti v gospodarski zgodovini Trsta, Ekonomska revija, 1953, str 275 in naslednje.

(16) Op. cit. str 126.

(17) «Slovenec», 21. julija 1911.
Podrobnejša slika te «prve variante» pa je naslednja:

	Prebivalci z italijanskim občevalnim jezikom	Prebivalci s slovenskim ali srbohrvatskim občevalnim jezikom
MESTO	10.249	108.886
I. Sv. Vid	2.299	13.912
II. Staro mesto	672	12.711
III. Novo mesto	2.119	15.359
IV. Nova mitnica	1.428	17.707
V. Stara mitnica	1.389	31.343
VI. Sv. Jakob	2.342	17.854
PREDMESTJA	18.462	31.591
Barkovlje	1.706	849
Čarbola Zg.	847	4.160
Greta	789	2.194
Kjadin	447	3.942
Kolonija	556	928
Lonjer	803	69
Rocol	1.487	4.192
Rojan	1.541	1.788
Sv. M. Magd. Sp.	2.085	1.253
Sv. M. Magd. Zg.	1.376	2.712
Škedenj	2.298	2.377
Skorklja	1.756	3.347
Vrdela	3.773	3.780
OKOLICA	7.736	1.032
Bane	204	31
Bazovica	830	38
Gropada	418	4
Kontovel	873	125
Lipica	86	—
Miramar	29	9
Občine	1.802	304
Padriče	293	—
Prosek	1.107	116
Sv. Križ	1.337	370
Trebče	757	35

(Nadaljevanje sledi)

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 4. AVGUSTA 1966

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila; 7.30 Jutranja glasba in koledar; 11.30 Šopek slovenskih pesmi; 11.45 Trije glasovi; 12.00 Jurčič: «Deseti brat»; 12.35 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Ansambel Elia Bondianija; 17.20 Glasba za transistornik; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.30 Slavni solisti; 19.00 Otroške pesmi in skladbe; 19.15 Ansambel «The Tokens»; 19.40 Zbor «Montasio» iz Trsta; 20.00 Šport; 20.30 Zabavil vas bodo; 21.00 «Oblast», enodejanka; 21.45 Glasbena paleta; 22.30 Magija glasbil v jazzu; 23.00 Vokalna polifonija.

Trst

12.05 Plošče; 12.25 Tretja stran; Parada malih ansamblov: «I misteriani»; 13.30 «Il calcio»; 13.55 Eno izmed tržaških kulturnih središč: «Društvo Minerva»; 14.05 Tragedija Salvatora Cammarana: «Bitka pri Legnanu».

Koper

6.30, 12.30, 14.30, 15.30, 20.30 — Poročila; 7.15 Jutranja glasba; 8.00 Prenos RL; 8.15 Glasbeni spored; 9.00 Popevke; 9.30 Pod senčnikom; 10.15 Orkester; 10.30 Celentanov clan; 11.00 Plošče; 11.15 Lahka glasba; 11.30 Današnji pevci; 12.00 in 13.00 Glasba po željah; 13.50 Operni pevci; 14.40 Dvajset minut ciganskih melodij; 15.00 Glasba po željah; 15.45 Zabavna glasba; 16.00 Melodije Johanna in Josepha Straussa; 16.45 Domače viže; 17.30 Radijska igra; 18.10 Josip Stolzer-Slavenski: simfonični Epos; 18.45 Plošče; 19.00 Prenos RL; 20.30 Šport; 23.15 Ansambel Kid Burbank; 23.35 Nočni motivi.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 20.00 — Poročila; 8.30 Jutranja glasba; 8.45 Neapeljske pesmi; 9.00 Operetni program; 9.35 Chopinove skladbe; 10.05 Popevke; 10.30 Za šolarje na počitnicah; 11.00 Ljudski plesi; 11.30 Jazz; 13.30 Sestanek z Ornello Vanoni; 15.15 Orkester p.v. Ettora Ballotte; 15.30 Plošče; 15.45 Virtuozni harmonikarji; 16.00 V diskoteki; 16.30 Spored za najmlajše; 17.25 Simfonični koncert; 19.10 Dnevnik počitnic; 19.30 Vrtiljak pesmi; 20.25 Izjemna antologija; 21.00 Male Antile, Velike Antile; 21.25 Veliki orkestri; 22.10 Koncert tria Stefanato-Petracchi-Barton.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila; 7.33 Jutranja glasba; 8.30 Mali koncert; 9.00 Poje Anna Identici; 9.35 Nove popevke; 10.00 Operne arije; 10.35 Pod senčnikom; 11.15 Plošče za poletje; 11.35 Vesela glasba; 12.00 Romantično potovanje; 14.00 Pevci; 14.45 Nove plošče; 15.00 Plošče za poletje; 15.15 Ansambel Compagnons de la Chanson; 15.35 Revijski program; 16.00 Rapsodija; 16.35 in 17.35 Glasba za mladino; 18.15 Enciklopedija; 18.35 Ital. zbori; 18.50 Vaši izbranci; 20.00 Revija popevk Nunzia Filogama; 21.00 Nove francoske plošče; 21.40 Plesna glasba.

III. program

18.30 Orkestralna glasba; 19.00 Zdravnik o materinstvu; 19.30 Koncert; 20.50 Revija revij; 21.20 Simf. glasba; 22.15 Radijska črtica; 22.45 Glasba danes.

Slovenija

7.05, 8.00, 13.00, 14.00, 16.00, 20.00 — Poročila; 9.05 Glasbena matineja; 10.00 Počitniško popotovanje; 10.15 Lepe melodije; 10.45 Glasbena pravljica; 11.15 Z našimi pevci v francoskih operah; 12.00 Turistični napotki; 12.15 Nimaš prednosti!; 13.05 Skladbe Sergeja Rahmaninova; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Ansambel Jožeta Krežeta in Henčkov trio; 14.15 Obvestila in zabavna glasba; 14.30 Priporočajo vam...; 15.05 Orkester RTV Ljubljana: Ludwig van Beethoven; 15.40 Godala v ritmu; 16.20 Zabavni intermezzo; 16.30 Igra Kmečka godba; 16.40 Literarni sprehod: Žarko Jevremović: Pojdi svojo pot; 17.00 Vsak dan za vas; 18.05 Turistična oddaja; 19.00 Poročila — aktualnosti doma in po svetu; 19.15 Paleta operetnih napevov; 20.05 Glasbene razglednice; 21.00 Domače pesmi in napevi; 22.00 Literarni večer; 22.40 Glasbeni nokturno; 23.10 Večer Friderika Chopina; 24.05 Plesna glasba.

Ital. televizija

18.15 Spored za najmlajše; 19.45 Športne vesti in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV zgodba: «Rudnik smrti»; 21.50 Kulturne aktualnosti; 22.35 Jazzovski spored; 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.15 Pomorska enciklopedija; 22.15 Mednarodna folklorna prireditev

Jug. televizija

18.55 Rdeči signal — oddaja o prometu; 19.30 Rezerviran čas; 19.45 Ventilator — odd. za otroke; 20.15 Na žitnih poljih — reportaža st. Sarajevo; 20.45 Obzornik; 21.00 Dnevnik; 21.30 Ekran na ekranu: Puljski pogovori; 22.30 Portret pesnice Vesne Parun; 22.45 Glasbena medigra; 23.05 Enzo Randisi — iz cikla Jazz na Bledu; 23.35 Poročila.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Čez dan boste naleteli na težave, toda ne izgubite poguma. Prosili so vas, da posredujete pri neki kočljivi zadevi, toda odklonite vabilo.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Rešite vse postranske zadeve ter dokažite, da se zavedate svojih dolžnosti in svojih pravic. Prišlo bo pismo.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Med potovanjem se vam bo nudila ugodna prilika. Oseba, ki jo ljubite, vam bo zastavila moralne probleme.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vaš položaj se bo še nadalje zboljševal, toda vse to vam ne bo nudilo zaželenega srčnega zadovoljstva.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Bodite duševno in telesno čili. Ne vdajajte se strastem in samotarjenju.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne trošite brez potrebe svoje življenjske sile in denar. Zaupajte osebi, ki vas razume.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Pri svojem delu bodite vestni, tako da vas ne bo mogel nihče kritizirati. Ugodne perspektive za navezovanje ljubezenskih stikov.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Važne novosti vas čakajo v bližnji bodočnosti. Pripravite se, da boste rešili nove probleme v najboljših duševnih in fizičn

Vreme včeraj: zaradi stavke nismo prejeli vremenskih podatkov.

Tržaški dnevnik

Danes, CETRTEK, 4. avgusta
Dominik
Sonce vzide ob 5,51 in zatone ob 20,31. Dolžina dneva 14,40. Luna vzide ob 21,58 in zatone ob 7,31
Jutri, PETEK, 5. avgusta
Marija Snežna

ZAKLJUČEK MOGOČNE DVODNEVNE STAVKE

Trst je ponovno dokazal, da hoče živeti od dela in ne od miloščine

Tudi včeraj je počivalo delo v vseh tovarnah in uradih, trgovine pa so bile na poziv delavskih sindikatov odprte le do 10. ure

Opolnoči se je zaključila splošna stavka, ki so jo sindikati napovedali kot edini protest proti načrtom, da ukinejo ladjedelnico Sv. Marka in uničijo s tem tržaško pomorsko gospodarstvo. Danes bo življenje steklo po normalnem tiru, le izložbe bodo ostale v temi, kot ne bodo svetili reklamni napisi na trgovinah. To stanje «otemnitve» bo trajalo vse do sobote, ker hočejo trgovci tudi s tem protestirati proti nezaslišanemu napadu na tržaško gospodarstvo.

Trgovine so včeraj redno odprle, a ob 10. uri so bili roleji že spuščeni. Avtomobili z zvočniki so namreč vabili trgovce, naj zapro trgovine ob uri, ki so jo določile sindikalne organizacije in ne zveza trgovcev. Življenje je tako ponovno zamrlo, ulice so se kmalu izpraznile.

Lahko rečemo, da je stavka stoodstotno uspela in da ni prišlo do incidentov.

Medtem ko so bile trgovine odprte toliko časa, da se je prebivalstvo oskrbelo s hrano, je v vseh drugih podjetjih, tovarnah, bankah, na pošti in drugod vladalo popolno mrtvilo. Tudi občinski nameščenci so se pridružili splošni stavki, zaradi česar nam anagrafski urad ni dostavil niti seznama mrtvih in rojenih. Mestni stražarji, ki so izrazili solidarnost in so se pridružili stavkajočim, so imeli v službi le najnujnejše število prometnikov. Ob cestah in v posodah za smeti se je nabralo precej umazanije, ker so tudi nameščenci občinske smetarske službe prekrižali roke.

Uslužbenci in lastniki kinematografov so se prav tako pridružili stavki, kot so to naredili godbeniki in pevci, ki bi se morali predstaviti z «Aido» na gradu Sv. Justa že v torek.

Tudi na glavni železniški postaji, pa čeprav sta bila bar in prodajalna tobaka ter časopisov odprta, so se poznale posledice stavke. Tržaški železničarji so se množično odzvali stavki, zaradi česar so ostali nekateri vlaki in predvsem vsi tovorni prevozi blokirani. Vlaki na dolgih progah in mednarodni pa so vozili bolj ali manj redno. Nekateri so odpotovali celo z zamudo. Večino teh je upravljalo osebje, ki je prišlo izven naše pokrajine. Omeniti pa je treba, da so se nekateri, posebno železničarji iz Vidma, pridružili tovarišem v stavki in so že v Trčiču prekrižali roke. Vodstvo tržaške postaje je imelo na razpolago za morebitno potrebo 25 do 30 vojakov inženirskih železničarskih oddelkov. Teh pa se do večera niso poslužili. Po podatkih, ki smo jih dobili pri sindikatu železničarjev se je stavke udeležilo 100 odstotkov strojevodij, 86 odst. potovalnega osebja in 84 odst. postajnega osebja, kretničarjev itd. Po vesteh iz direkcije železniške postaje pa naj bi odpotovalo ali pripotovalo od 85 do 90 odst. vseh predvidenih vlakov.

V večernih urah so tajništva Nove delavske zbornice CGIL, Delavske zbornice in CISL objavila poročilo o dvodnevni splošni stavki. Tajništva izražajo pohvalo delavcem vseh kategorij za udeležbo v borbi in se zahvaljujejo obrtnikom, trgovcem, lastnikom javnih lokalov, ki so se zavedali višjih interesov obrambe mestnega gospodarstva ter se odzvali na poziv sindikalnih organizacij.

V zvezi z medministrskimi razgovori v Rimu o tržaških ladjedelskih in pristaniških vprašanjih podarjajo sindikalne organizacije svoje enotne sprejete obveze do Sv. Marka in si pridržujejo pravico popolnoma svobodne sodbe do vladnih ukrepov. Vsaka rešitev mora sloneti na gospodarskih temeljih. Sindikati zavračajo nesmiselne kompromise.

Sinoči je bilo v Miljah enotno zborovanje vseh treh sindikalnih organizacij, na katerem so ocenili rezultate stavke.

Dr. Berzanti odhaja v ZDA

Predsednik deželnega odbora dr. Berzanti odpotuje v nedeljo v ZDA, kamor ga je povabila vlada. Vrnil se bo 11. septembra. Med svojim bivanjem v ZDA se bo Berzanti sestal tudi z julijskimi in furlanskimi skupnostmi, ki živijo v Ameriki. Danes bo imel dr. Berzanti na konzulatu ZDA tiskovno konferenco o tem potovanju.

Prošnje za prispevke za turistične ceste

Vse občine tržaškega ozemlja in pokrajinska uprava so predložili deželni upravi seznam cest turističnega pomena, za katere so zaprosile prispevek, ki ga predvideva posebni deželni zakon. Za ta dela bodo porabili skupno 991 milijonov lir. Najbolj važno izmed teh del je obalna pot za pešce med kriškim in nabrežinskim portičem, ki jo namerava zgraditi pokrajina in ki bo stala 300 milijonov. Tržaška občina namerava zgraditi cesto za pešce iz Grljana k bivši vili Stavropulos za 110 milijonov. Nadalje namerava tržaška občina potrošiti 70 milijonov za ureditev ploščadi z nasadi v Barkovljah, 40 milijonov za dostop h grljanski postaji in 29 milijonov za popravilo «Napoleonske ceste».

Miljska občina namerava zgraditi oziroma popraviti ceste v Šentflorjan, v Lazaret in Čampore ter urediti cesto k tako imenovani «Trdnjavi» in med Starimi Miljami in Čamporami. Nabrežinska občina namerava porabiti 30 milijonov za cesto k obali. Repentaborska občina hoče urediti cesto proti Volniku. Dolinska občina prosi za 60 milijonov, da preuredi mrtvi tir železnice med Borštom in Drago v cesto. Zgoniška občina pa prosi za prispevek za izboljšanje ceste med Samatorco in Št. Lenartom.

VERJETNO PO OTVORITVI SODNEGA LETA

Kazensko sodišče bo sodilo 42 udeležencem lanskih protislovenskih izgredov

Vsi so obtoženi povzročitve hujskaških manifestacij - Policija jih je prijela lanskega julija, pri manifestacijah proti občinskemu odborniku Hreščaku - Seznam obtožencev

Dvainštirideset od enainpetdesetih razgrajačev, ki so lanskega 30. julija razgrajali po mestnih ulicah in uprizorili šovinistične manifestacije proti izvolitvi v občinski odbor slovenskega občinskega svetovalca Dušana Hreščaka se bo moralo zagovarjati pred kazenskimi sodniki. Vsi so obtoženi kršitve prvega in zadnjega dela člena 1 zakonskega odloka štev. 66 z dne 21. 1. 1948, ker so uprizorili nedovoljene cestne bloke ter prekrška členov 20 in 24 zakona o javni varnosti zaradi hujskaških manifestacij in nespoštovanja ukrepov policije, ki je manifestante s tremi zvoki trobente pozvala, naj se razidejo. Eden obtožencev, Riccardo Caflisch, pa se bo moral zagovarjati tudi zaradi žaljenja javnega funkcionarja.

Po zaključku sodne preiskave je namestnik republiškega prokuratorja dr. Egone Corsi predal vse zapisnike preiskave kazenskemu sodišču, ki bo sodilo fašistične prenapeteže.

Lanski dogodki so vsem nam še dobro v spominu. Prišlo je do izvolitve slovenskega socialističnega občinskega svetovalca Dušana Hreščaka v občinski odbor. Vse desničarske šovinistične skupine so tedaj zagnale velik hrup pod pretvezo, da hočejo braniti italijanski značaj Trsta in ne dopustiti, da bi slovenski svetovalec sedel na odborniškem mestu v občini. Najbolj strupeni v tej gnusni protislovenski kampanji so se izkazali seveda misovci, ki so v mestu uprizorili protestne manifestacije. Pri tem pa so se morali posluževati podivjanih pobalinov, ki so jih v Trst prepeljali iz Vidma, Gorice in celo iz Padove, Benetk in Vicenze, da bi tako dokazali, kako je velika večina «Tržačanov» proti izvolitvi Dušana Hreščaka v občinski odbor.

Obsojanja vredne protislovenske manifestacije podivjanih pobalinov so dosegle višek po zborovanju, ki sta ga imela misovca Morelli in Gefter-Wondrich na Trgu sv. Antona. Govornika sta tedaj vžgala drhal, ki ju je poslušala, da se je potem zapodila proti Trgu sv. Ivana pred sedež Krščanske demokracije, kjer je stražilo veliko število policistov in karabinjerjev. S klici «fora i s'ciavi» in s sramotilnimi klici na račun predsednika SFRJ Tita so podivjani mlečnozobci navalili na policijo, ki je že prej vzpostavila kordon okrog palače «Diana». Ruvanja in suvanja ni hotelo biti konca, dokler niso agenti vrgli nekaj solzilnih bomb ter začeli po razgretih beticah mahati s pendreki. Nastal je tepež in nekaj pobalinov je bilo ranjenih. Vročekrvni mlečnozobci so uvideli, da ne bodo mogli priti pred sedež Krščanske demokracije, zato so se usmerili po Ul. Mazzini na Trg Goldoni, kjer so ob prepevanju običajnih žalilnih popevk na račun maršala Tita posedli sredi ulic in Korza ter tako ovirali tramvajski in filobusni promet.

Demonstranti pa se niso razšli in so pozno zvečer nadaljevali svoje pobalinske podvige. Vdreti so skušali na sedež PSI v Ul. Mazzini ter na vogalu Ul. San Spiridione in Ul. Mazzini iz lepenk starih škatel zanetili ogenj. Potem se je podivjana drhal napotila proti Ul. sv. Frančiška, z očitnim namenom, da napade Tržaško knjigarno, ker pa je ta bila že zaprta so s pravim sovraštvom žalostnega spomina razbili tablo z napisom «Primorski dnevnik», na vratih stavbe, kjer je sedež uprave našega dnevnika. Ni še bilo konca. Ob glasnih vzklikih «fora i s'ciavi» so se pobalini napotili proti Ul. Carducci in še enkrat skušali predreti kordon policije pred palačo «Diana». Ker pa jim to ni uspelo, so v sprevodu odkorakali na Oberdankov trg, kjer je znani misovski voditelj De Vidovich imel zaključni govor in govoril o «sramotnem madežu», ki so ga z izvolitvijo slovenskega odbornika prizadejali mestu voditelji strank levega centra.

Strupeno fašistično divjanje pa se ni še poleglo. Odšli so še v Ul. Fabio Filzi pred Tržaško kreditno banko in začeli razbijati stekla na vratih ter prevračati avtomobile. Policija je demonstrante sicer razgnala, vendar ni nastopala z odločnostjo, kot navadno nastopa proti delavcem. Kljub temu so policisti med potekom protislovenske manifestacije prijeli nad 60 vročekrvnih razgrajačev ter jih odpeljali na kvesturo. Od teh so tedaj agenti političnega oddelka aretirali 42, prijavili sodišču pa 51.

In končno smo doživeli, da se bodo morali razboriti fašistični vročekrvneži zagovarjati pred sodniki kazenskega sodišča. Značilno pa je, da so vsi obtoženi, da so uprizarjali nedovoljene cestne bloke in hujskaške manifestacije, nihče pa ni obtožen sramotenja poglavarja sosednje države in povzročitve materialne škode, ko so v Ul. sv. Frančiška razbili tablo «Primorskega dnevnika», v Ul. F. Filzi pa stekla vežnih vrat stavbe.

V skupini prijavljenih sodišču je več prenapetih pobalinov, ki so prišli iz drugih mest z avtobusi, da so manifestirali za «italijanstvo» «svojega mesta», vsi ti se bodo morali zagovarjati pred kazenskim sodiščem, ki bo verjetno zasedalo v veliki dvorani porotnega sodišča zaradi velikega števila obtožencev.

Datum sodne razprave ni bil še določen, zelo verjetno pa bo sodišče zasedalo po otvoritvi sodnega leta ali celo v prvih mesecih prihodnjega leta.

Seznam obtožencev je sledeči:

27-letni Riccardo Caflisch iz Vidma, 28-letni Bruno Leita iz Pasiana di Prato (Videm), 22-letni Franco Sinone iz Vidma, 21-letni Mario Gottardo iz Vidma, 34-letni Cesare D'Oria iz Vidma, 28-letni Dario Dordolo iz Čente, 41-letni Salvatore Vinciguerra iz Catanie, 22-letni Sandro Marzona iz Vidma, 20-letni Giovanni Zeleznik iz Apuanie (M. Carrara), 26-letni Adriano Grassi iz Virnisa (Videm), 26-letni Mario Filippig iz Vidma, 20-letni Francesco Veani iz Trsta, 22-letni Franco Blasi iz Trsta, 21-letni Romano Benedetti iz Gorice, 27-letni Benito Trento iz Trsta, 27-letni Filippo Vennino iz Trsta, 22-letni Corrado Todisco iz Trsta, 29-letni Gianfranco Colussi z Velikega Lošinja, 24-letni Giancarlo Poldrugo iz Raše, 27-letni Bruno Montemezzo iz Trsta, 26-letni Giorgio Camassa iz Trsta, 34-letni Alberto Chiriaco iz Kopra, 27-letni Luciano Zubin iz Umaga, 29-letni Sergio Pizzotti iz Trsta, 24-letni Antonio De Ponte iz Kopra, 24-letni Bruno Borsi iz Brtonigle, 26-letni Luciano Zamoner iz Trsta, 26-letni Armando Germani iz Kopra, 24-letni Guido Zanetti iz Trsta, 25-letni Giulio Rigo iz Trsta, 25-letni Paolo Barcia iz Trsta, 28-letni Bruno Stupar iz Savudrije, 26-letni Germano Basiaco iz Casineja (Reggio Emilia), 25-letni Olivo Stuper iz Pirana, 28-letni Alfieri Tujach iz Novigrada, 28-letni Agostino Mosetti iz Trsta, 29-letni Sergio Craighero iz Trsta, 24-letni Silvio Vesich iz Umaga, 22-letni Luciano Ceschin iz Trsta, 25-letni Antonio Zaratin iz Premanture pri Pulju, 20-letni Giovanni Pozzo Balbi iz Trsta in 23-letni Dario Madaro iz Trsta.

Imena krajev se nanašajo na rojstne kraje obtožencev in ne na kraje, kjer dejansko obtoženci stanujejo.

V Trstu (na Trgu Goldoni in v Ul. Roma na križišču s Korzom) včeraj med splošno stavko z zaporo trgovin in predvčerajšnjim med protestno povorko (pred palačo prefekture na Trgu Unità)

Prva obletnica smrti časnikarja Gorija

Ob prvi obletnici nenadne smrti časnikarjev Giorgia Gorija, resornega urednika pri tržaški postaji RAI, se stanovski tovariši, včlanjeni v organizacije kategorije, klanjajo njegovemu spominu. Lik umrlega Giorgia Gorija, ki je dolgo let v sklopu Združenja julijskega tiska deloval v prid celotne časnikarske kategorije in bil vesten in priden časnikar, bo vsem tovarišem ostal vedno v spominu.

Koristen letopis deželnega sveta

Glavno tajništvo deželnega sveta je izdalo priročen letopis (Annuario) za leto 1966, ki vsebuje celo kopico koristnih podatkov. V njem so shematično in pregledno navedeni najbolj koristni podatki, ki se tičejo uradov, upravnih teles, zasebnih in javnih ustanov, ki delujejo po vsej deželi. Vsi podatki so tudi najbolj sodobni, tako da bo vsakdo lahko našel v njih, kar bo potreboval.

Letopis je zelo koristen tudi za tiste, ki se zanimajo za deželna vprašanja. Koj v začetku vsebuje posebni deželni statut, ki šteje 70 členov. Nato navaja sestavo predsedstvenega urada deželnega sveta, njegove posebne odbore, sestavo petih zakonodajnih komisij, seznam izvoljenih svetovalcev po abecednem redu, svetovalske politične skupine, sestavo deželnega odbora, ki šteje 9 odbornikov in tri odborniške namestnike ter seveda predsednika ter razne oddelke in urade odbora. Sledijo koristni naslovi uradov v Trstu, Gorici, Vidmu in vseh občinah v deželi sploh, začenši s sestavo vladnega komisariata v Trstu, do najmanjše občine Ligosullo v Karniji. Pobuda je vse hvale vredna in če so v letopisu kakšne vrzeli, je treba upoštevati, da je prvi, ki ga je dežela izdala, ter da jih bo prihodnjič zapolnila.

Spopolnitev telefonske mreže na Koprskem

Te dni se je v Kopru sestal svet za komunalna vprašanja. Na sestanku so se zbrani strokovnjaki dotaknili predvsem poštne in telegrafske službe na Koprskem. V zadnjih petih letih je koprsko podjetje za pošto in telegraf investiralo 7,5 milijona novih dinarjev za razširitev in modernizacijo telefonske mreže. Letos bodo povezali med seboj avtomatske telefonske centrale v Postojni, Sežani, Ilirski Bistrici in v številnih središčih ob jadranski obali. Zlasti ta obalni del potrebuje boljšo telefonsko zvezo z notranjostjo Slovenije in tudi z bližnjimi kraji izven državnih meja. Zaradi tega se zdaj pripravljajo načrti, da bi povezali Trst in Ljubljano s koaksialnim kablom, iz katerega bi se odcepil stranski vod za Koper in Kozino. Finančno breme za realizacijo tega načrta bodo prevzele naše vse prizadete poštne in telegrafske uprave iz Slovenije. Položitev koaksialnega kabla z odcepom na Koprsko bo stala po prvotnih računih približno 17 milijonov novih dinarjev.

IZJAVA PREDSEDNIKA «TRANSALPINE HOLDING»

Naftovod Trst-Bavarska bo obratoval že februarja 1967

Začetna zmogljivost bo pol milijona sodov surovine na dan

Predsednik finančne družbe Transalpine Holding, ki ima svoj sedež v Luksemburgu in ki predstavlja matično družbo za trinajst petrolejskih organizacij, ki so pristopile k načrtu za gradnjo naftovoda iz Trsta v Ingolstadt na Bavarskem, Van der Hoeven, je izjavil, da bo naftovod lahko pričel obratovati po vsej verjetnosti že februarja prihodnjega leta.

S tem bo izpolnjena občutna vrzel v srednjeevropski naftovodni mreži, ki jo zdaj sestavlja naslednjih pet glavnih žil: naftovod iz Rotterdama do Rena, naftovod iz Wilhelmshavna do Bonna, naftovod iz Marseilla do Karlsruheja, naftovod iz Genove skozi Ženevo v Ingolstadt ter naftovod iz Karlsruheja do Ingolstadta.

Zmogljivost naftovoda, ki povezuje Marseille in Karlsruhe (South European Pipeline) znaša 700.000 surove nafte na dan, po njem pa dobavljajo gorivo Franciji, Švici in Zahodni Nemčiji. Iz Karlsruheja, kjer se ta naftovod končuje, pa so speljali naftovod Rhein-Donau Oelleitung ali krajše RDO, katerega zmogljivost znaša 170.000 sodov na dan, in s katerim se okoriščajo številna industrijska središča na Bavarskem. Po naftovodu iz Genove v Ingolstadt (Central European Line) ali krajše CEL pa se pretaka surova nafta, ki je namenjena švicarski industriji in deloma tudi industrijskim obratom na Bavarskem. Zmogljivost tega naftovoda znaša 120.000 sodov na dan. Oba ta naftovoda (RDO in CEL), ki napajata petrolejsko industrijo na Bavarskem, ne bosta več mogla kriti njene potrebe, ko bodo pričele leta 1968 obratovati nekatere druge tovarne, ki jih zdaj gradijo. Poleg tega bo vzdolž drugih naftovodov stala nova petrolejska industrija, ki bo zahtevala čedalje večje količine surovega petroleja iz ležišč na Srednjem vzhodu in v severni Afriki. Zaradi tega so mednarodne petrolejske organizacije sestavile načrt, ki se zdaj tudi pospešeno uresničuje, o speljavi novega naftovoda iz severnega Jadrana v južno Nemčijo, z izhodiščem v Trstu in s končno postajo v Ingolstadtu, ki leži nedaleč od Muenchna. Začetna zmogljivost novega naftovoda, ki je znan pod siglo TAL (Transalpine Pipeline), bo razmeroma nizka, v primerjavi z zmogljivostjo naftovodov, ki so zdaj v obratovanju, ker bo znašala 500.000 sodov surovine na dan. To ustreza dnevni količini 70.000 ton surovega petroleja. Dve leti pozneje bo naftovod pričel obratovati s pospešenim tempom in njegova takratna zmogljivost bi morala doseči približno milijon sodov nafte na dan. Glede izkoriščanja petroleja, ki bo pritekel iz naftovoda Trst-Ingolstadt, ne izključujejo možnosti, da bi del surovine pozneje lahko pričela uporabljati tudi industrija v okolici Karlsruheja, kakor znano pa so se pred časom uspešno zaključila tudi pogajanja, po katerih se bo avstrijska družba Mineral Oel Verwaltung na naftovod Trst-Ingolstadt priključila z manjšim vodom, katerega sigla je AWP (Adria-Wien in Pipeline), ki bo ponesel potrebno surovino petrolejski industriji, ki nastaja v dunajskem predmestju Schwechat.

ZA URESNIČENJE SVOJIH ZAHTEV

Delavci kamnarske stroke stavkajo že petindvajset dni

V soboto bo v Nabrežini javno zborovanje o tem sporu

Pokrajinska stavka kamnarjev, ki se je pričela 11. julija, se še vedno nadaljuje. Včeraj so se stavkajoči delavci zbrali v Nabrežini na skupščini, na kateri sta tajnik sindikata CISL Degrassi in tajnik sindikata CGIL Criscenti poročala o posegu, ki ga je v ponedeljek opravil deželni urad za delo, da bi dosegli rešitev spora. Delavci so sklenili, da bodo nadaljevali stavko, dokler ne bo stvarnih jamstev, da se spor reši.

Danes zjutraj bodo stavkajoči delavci zopet prišli v Trst in šli v povorki po mestnih ulicah. Tajništvi obeh sindikatov sporočata, da so doslej zbrali za stavkajoče kamnarje pol milijona lir prispevkov. V soboto bosta tajnika CGIL Calabria in CISL dr. Novelli govorila v Nabrežini na zborovanju o tem resnem sporu. Sindikati nadalje poudarjajo, da nima sestanek, ki bo danes v Rimu in na katerem bodo skušali ugotoviti ali obstaja kakšna možnost za obnovitev pogodbe za klesarsko stroko, nobene zveze s tukajšnjo stavko kamnarjev, ki traja v naši pokrajini že 25 dni. Tukajšnja sindikata sta namreč predložila delodajalcem seznam zahtev, ki so nekak predujem na bodočo pogodbo in na podlagi teh zahtev bi se delodajalci lahko pogajali. Sindikata želita, da bi prišlo čimprej do teh pogajanj in da bi se položaj normaliziral.

Dr. Mazza se poslavlja

Prefekt dr. Mazza, ki bo 25. t.m. odpotoval na svoje novo službeno mesto v Milan, se poslavlja od predstavnikov raznih oblasti in ustanov. Včeraj so bili na poslovilnem obisku pri njem poveljnik gasilcev inž. Casablanca, ravnatelj SIAE dr. Vinci in predsednik izraelske skupnosti dr. Stock.

Delen zastoj v industriji papirja

Te dni je bil občni zbor delničarjev družbe «Cartiere del Timavo». Delničarji so odobrili obračun za poslovno leto 1965. Iz poročila upravnega sveta je razvidno, da je lansko leto poteklo v znamenju precejšnje krize v papirni industriji. Posebno občutno je bilo med letom naraščanje proizvodnih stroškov. Družba je lansko leto proizvedla približno enako količino časopisnega papirja kakor v letu 1964, vendar pa je izboljšala kakovost proizvodnje, in sicer s tem da je v obrate uvedla nove, sodobnejše stroje in naprave. Družba je tudi lansko leto prodala dober del proizvedenega papirja v tujino, ter je tu dosegla tudi precejšnje finančne rezultate. Sedaj se v skladiščih «Cartiere del Timavo» nahaja količina neprodanega papirja, ki ustreza petnajstdnevni proizvodnji. Zanimivo je dejstvo, da je lansko leto družba prodala za 13 milijard lir papirja in drugih proizvodov, pri tem pa je utrpela le tri milijone lir škode, ko je neki kupec zašel v finančne težave in ni mogel poravnati v celoti prevzetih obveznosti.

Obračun za popolno leto 1965 izkazuje 306,4 milijona lir dobička.

TURISTIČNA IN LETOVIŠČARSKA USTANOVA
GRAD SV. JUSTA
(Gledališče na velikem dvorišču)
DREVI Z ZAČETKOM OB 21. URI
IZREDNA PREMIERA OPERE
AIDA
Giuseppa Verdija
Z UMETNIŠKIM SODELOVANJEM USTANOVE GLEDALIŠČA «VERDI»
Vodja in dirigent Arturo BASILE
Režija in scene Gianrico BECHER
Razkošna predstava s 500 izvajalci
SLEDILE BODO TRI PONOVITVE
Prednaročila in prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti za vse predstave

Drevi «Aida» na gradu Sv. Justa

Drevi ob 21. uri bo na velikem dvorišču gradu Sv. Justa prva predstava Verdijeve «Aide», ki jo je pripravila Turistična in letoviščarska ustanova iz Trsta skupno z gledališčem «Verdi». To »ljudsko» opero so izbrali nalašč zato, da začnejo na najbolj primeren način operno sezono na gradu. Orkester gledališča bo vodil dirigent Arturo Basile, opero je zrežiral prof. arh. Gianrico Becher, ki je izbral tudi kostume in dal zamisli za sceno. V vlogi Aide bo nastopila Luisa Muraglione, v vlogi Amneris Adriana Lazzarini, v vlogi Radamesa Flaviano Labò, Amonasro bo Carlo Meliciani, Ramfis Agostino Ferrin, faraon Vito Susca, sel pa Raimondo Botteghelli. Zbor in balet gledališča «Verdi» bosta vodila Giorgio Kirschner in Carlo Faraboni. Prva plesalca bosta Vera Marković in Alfred Koellner. Vstopnice se naročajo in kupujejo v Trstu pri osrednji blagajni v Pasaži Protti št. 2, telefon 36372 in 38547, v Tržiču pri Utatu v Ul. Fratelli Rosselli št. 1, v Gorici pri potovalni agenciji Ampiani, Korzo Italia 18.

Šolske vesti

Na Državnem znanstvenem liceju s slovenskim učnim jezikom v Trstu, ki ima poleg razredov z znanstvenim učnim načrtom tudi popolne razrede s klasičnim učnim načrtom, je vpisovanje za šolsko leto 1966-1967 vsak dan od 10. do 12. ure v tajništvu zavoda, Strada di Guardiella št. 13-1 neprekinjeno do 25. septembra 1966. Navodila za vpisovanje so razvidna na oglasni deski v zavodu.

AVTOMOBILISTI!

Dajajte prednost vozilom, ki prihajajo z desne!

Cestna vzgoja se pokaže na križiščih.

Bodite previdni, tudi če imate prednost!

Lastnosti dobrega avtomobilista: previdnost in prednost.

Kino

Miramarski park Danes nadaljevanje sugestivnih predstav «Luči in zvoki». Ob 21,30 in ob 22,45 v italijanščini «Massimiliano e Carlotta».

* * *

Nazionale 16,00 Zaprto zaradi počitnic.
Excelsior 16,00 «Furto alla Banca d'Inghilterra» Peter O'Toole.
Fenice Zaprto zaradi počitnic.
Eden 16,00 «Una pistola per un vile» Technicolor, Fred Mac Murray.
Grattacielo 16,00 «L'uomo che ride» Technicolor, Jean Sorel, Ilaria Occhini. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Alabarda 16,30 «Tre colpi di Winchester per Ringo» Technicolor, Gordon Mitchell, Milla Sanoner.
Filodrammatico 16,30 «Le spie uccidono in silenzio» Colorscope, Emma Danieli, Jeffries Lang.
Aurora 16,00 «I diafanoidi vengono dal Marte».
Cristallo 17,00 «Marcia nuziale» Ugo Tognazzi. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Garibaldi Počitek.
Capitol 16,00 «Allarme dal cielo» — Technicolor.
Impero Zaprto zaradi počitnic.
Moderno Počitek.
Vittorio Veneto 17,00 Revija kriminalnih filmov, «10 piccoli indiani» Prepovedano mladini pod 14. letom.
Astra Zaprto zaradi počitnic.
Ideale 16,30 «La vendetta della signora» Ingrid Bergman. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Abbazia 16,00 «La legge del fuorilegge» Technicolor, Dale Robertson.

LETNI KINO

Satellite 21,15 — blagajna ob 20,30 «I misteri di Parigi» Technicolor, Jean Marais, Rymond Pellegrin.
Paradiso 21,00 — blagajna ob 20,30 «Prendila è mia» Technicolor, James Stewart, Sandra Dee.

Razna obvestila

PRIHOD IN ODHOD OTROK V KOLONIJO V DEVINU

Slovensko dobrodelno društvo obvešča, da se vrnejo deklice iz kolonije v Devinu danes, 4. avgusta zjutraj ob 10.30 na avtobusno postajo pred Silosom na Trgu Libertà.

Odhod dečkov v obmorsko kolonijo v Devinu bo danes, 4. avgusta popoldne in sicer morajo biti dečki na sedežu v Ul. Machiavelli 22 ob 15.30

URARNE in ZLATARNE SEDMAK
IZREDNO UGODNE CENE
TRST Viale XX Settembre 16 tel. 96016
NABREŽINA (center)
SESLJAN (center)
ZLATI IN SREBRNI OKRASNI PREDMETI

PREDEN GRESTE NA DOPUST NAROČITE SE NA
PRIMORSKI DNEVNIK
POŠLJEMO VAM GA V KATERI KOLI KRAJ, TUDI V INOZEMSTVO!
Telefonirajte na štev. 37-338
15-DNEVNA NAROČNINA L 500

Izleti

SPDT priredi 14. in 15. avgusta izlet na Triglav z izhodiščem iz Vrat in s povratkom v Trento. Ostali izletniki bodo prenočili na Vršiču in naslednjega dne bodo lahko obiskali izvir Soče, «Alpinetum Juliana» in muzej v Trenti.

SPDT priredi 7. **avgusta** ob otvoritvi planinskega doma «Zorko Jelinčič» na Crni prsti, izlet v Podbrdo. Vpisovanje v Tržaški knjigarni v Ul. sv Frančiška 20.

Odhod ob 5. uri z začetka Ulice F. Severo.

Prosvetno društvo M. Matjašič iz Barkovelj priredi 21. avgusta z odhodom ob 5,30 izpred Rumene hiše, oziroma ob 5. uri za udeležence iz mesta izpred kavarne Tivoli, izlet v Bohinj, kjer bo skupno kosilo. Na povratku se bodo izletniki ustavili 2 uri na Bledu in nato obiskali Prešernov dom na Vrbi. Prijave do sobote 13. avgusta na sedežu društva

NOCNA SLUZBA LEKARN

Alla Salute, Ul. Giulia 1; Benussi, Ul Cavana 11; Picciola, Ul. Oriani 2; Vernari, Trg Valmaura 11.

DNEVNA SLUZBA LEKARN

D'Ambrosi, Ul. Zorutti 19-c; Croce Verde, Ul Settefontane 39; Ravasini, Trg Libertà 6; Testa d Oro, Ul. Mazzini 43.

Mali oglasi

PARKETISTI, izdelava, popravila in strganje ter lakiranje podov — brezplačni proračun — Tvrdka Abatangelo et Gaspari. Trst, tel. 90-497.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
Novo:
Paustovski:
ZGODBA ŽIVLJENJA 1.900 lir

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila naša draga mama in nona

FRANČIŠKA KALC

Pogreb pokojnice bo jutri, 5. t.m. ob 17. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice na pokopališče v Bazovico.

Žalujoči: sinova in hčerke z družinami in drugo sorodstvo

Gropada, 4. avgusta 1966.

Prizor z borbe tržaškega prebivalstva za ladjedelnico Sv. Marka. Med torkovo protestno povorko je prišlo pred palačo RAI TV v Ul. Giustiniano do posega oboroženega oddelka karabinjerjev proti skupini demonstrantov

TEDEN VARNOSTI NA CESTAH

Med vožnjo ne misli samo na svoje marveč tudi na življenje drugih!

Številnim nesrečam bi se lahko izognili, če bi bili bolj previdni

S poletjem so nastopili dnevi počitnic, dopusta na morju ali v goratih predelih. Žal marsikdo odpotuje z doma in se veseli sprostitve v naravi, brezskrbnega življenja in počitka, cilja pa ne doseže. In ne vedno po svoji krivdi. Koliko je bilo pametnih in previdnih posestnikov avtomobilov, ki so na avto cestah vozili z zmerno hitrostjo in po svoji strani, a so se nepričakovano znašli pred letečo oviro. Kri je pobarvala asfalt in iz karamboliranih avtomobilov, ki jih ni bilo mogoče več spoznati, so morali potegniti večkrat, prevečkrat celo s pomočjo varilnih aparatov, razmesarjena trupla moških, žensk in otrok.

Smo v stoletju, ko vse drvi, vsem se mudi, vsi hočejo biti hitrejši od drugih. Kaže, da je opojnost brzine že premamila ves mladi svet. Teči, prehitevati, loviti pred seboj dirjajoča hitrejša vozila: to je danes geslo nekaterih, posebno mladih ljubiteljev hrumečih motorjev, ki jih spreminjajo v pravcate topovske granate, katerih mesto ne bi smelo biti za volanom. Prav ta kategorija predstavlja na cestah pravo nevarnost, ki bi jo bilo treba enkrat za vselej iztrebiti.

Sicer je res, da jih tudi propaganda omami in premami. Večbarvni ogromni panoji, televizijska in radijska reklama vabijo te brezvestne šoferje, naj se poslužujejo tega ali onega bencina: «spravi tiger v motor», vabi neka tovarna, «in boš hitreje potegnil in tudi prehiteval.» «S tem bencinom letiš», pravi druga itd.

Res je: hitreje potegnejo, brzina se morda res veča in morda imajo celo občutek, da letijo. A ko se znajdejo med nepričakovano oskvaro, pred nenadno oviro in ko jih hitrost zanese na drugo stran ceste ali celo pod cesto, je usoda drznežev in neprevidnih šoferjev skoraj gotovo zapečatena. Če imajo srečo, se lahko rešijo iz razbitin z bolj ali manj hudimi poškodbami, če ne pa se njihova življenjska pot tragično konča.

Zakaj vse to? Zgolj morda le iz samoljubija, iz prestiža. Mnogi menijo, da morajo pognati do skrajnosti svoje vozilo, pa naj bo majhno ali veliko in dosegati rekorde. Prehitevati, prehitevati čim več vozil. Prehitevajo in umirajo. Dan za dnem, ponoči in podnevi. Grobovi pa nemo čakajo na svoje žrtve.

Dovolj je bilo že žrtev na cestah. Toda kako preprečiti nesreče? Prav gotovo teh ne bo mogoče izbrisati iz kronike. A zmanjšati število je ne samo možno, temveč tudi potrebno, je dolžnost vsakogar in še posebje odgovornih organov.

Vsem se mudi in vsak sili tako, posebno v teh vročih dneh avgusta, ko so vse prometne žile, tako ozke kot tudi najbolj široke in moderne, prenatrpane, podzavestno v naročje smrti. Da bi preprečili v mejah možnosti nesreče, je ministrstvo za javna dela organiziralo teden varnosti na cestah. Policijski organi bodo sicer strogo kaznovali kršitelje prometnih predpisov, a bodo tudi avtomobiliste opozarjali na nevarnosti. V ta namen so objavili vrsto gesel, ki bi morala biti vsakemu avtomobilistu prvo pravilo in jih imeti vedno pred očmi: Predvsem: *bolje je dospeti na cilj nekaj minut kasneje kot nikoli. Če hočeš prehitevati, prehitevaj, saj imaš vendar pravico, pa čeprav cesta ni samo tvoja. Vendar pazi: če nisi popolnoma gotov, če pred seboj nimaš dovolj proste ceste, če za teboj ni vozila, ki ima isti namen kot ti, se raje odpovej prehitevanju. Pred to zelo važno in prevečkrat tudi nevarno potezo raje dvakrat premisli. Ne bo ti žal.*

Največ nesreč pa pride zaradi izsiljevanja prednosti. Za nekatere STOP sploh ne obstaja, ali pa ga smatrajo samo kot znak za križišče. In vendar zakon, pa tudi in predvsem previdnost in vest narekujejo, da moraš biti prav pri tem znaku do skrajnosti previden. Ustavi se. To je prvo pravilo. In če cesta ni prosta, počakaj. Tudi ti boš imel, minuto prej ali kasneje, odprto pot in z njo večjo možnost, da prideš cil in zdrav s svojimi ali k svojim domov.

Ustavljajte se na znakih «STOP»!

Ranjena Mariborčanka pri trčenju avtov

Nekaj pred 12.15 je prišlo na vogalu Ul. Cicerone z Ul. Giustiniano do manjše prometne nesreče, pri kateri se je ranila 29-letna jugoslovanska državljanka Elizabeta Klobasa iz Maribora.

Ženska se je peljala v avtu fiat 600 LJ 221 52, ki ga je vozil 54-letni jugoslovanski državljan Vladimir Čok. Ko pa je Čok privozil do vogala Ul. Cicerone z Ul. Giustiniano, je trčil v avto austin TS 73053, ki ga je prihajajoč iz leve stranske ulice vozil 46-letni Mario Bos iz Ul. Cicerone 10.

Pri trčenju se je Klobasova ranila po čelu in je dobila močan pretres možganov. Z avtom cestne policije so jo pripeljali v bolnišnico, kjer so jo sprejeli na nevrokirurški oddelek s prognozo okrevanja v 20 dneh.

Prijavljen sodišču ker je žalil policiste

Leteči oddelek policije je predvčerajšnjim aretiral 42-letnega mehanika Germana Mitrija iz Ulice Pozzo del Mare 1 zaradi žalitve javnega funkcionarja in pijanosti.

V ponedeljek okoli 17. ure je prišlo v baru-bifeju na Trgu Ponterošo do prepira med lastnikom lokala, 35-letnim Leopoldom Spagnolom in že omenjenim Mitrijem, ker je le-ta začel protestirati proti visoki ceni treh steklenic piva, ki ga je popil v družbi nekaterih prijateljev, ki pa so medtem že zapustili lokal. Prepir se je polagoma stopnjeval in kazalo je, da bo prišlo do pravega tepeža. Zato je nekdo poklical agente letečega oddelka, ki so takoj prišli v lokal. Mitri je medtem sicer že plačal 240 lir za pivo, vendar njegova jeza še ni ponehala in je začel žaliti nekatere agente letečega oddelka najprej v lokalu, potem pa še v policijskem avtu.

V bolnišnici, kamor so ga pripeljali, so ugotovili, da je bil pijan.

Aretiran pijanec

Leteči oddelek policije je v torek aretiral 70-letnega Emilia Drinovca, stanujočega v Trstu v Ul. del Vento 14 zaradi pijanosti.

V ponedeljek okoli 22. ure je neki mimoidoči v Ul. S. Anastasio pri stavbi št. 8 opazil pijanega moškega, ki je ležal zleknjen na tleh. Nemudoma je poklical agente letečega oddelka, ki pa so se morali precej truditi, da so vzdignili pijanca. Zdravniško osebje RK ga je nato odpeljalo v bolnišnico, naslednje jutro pa ga je predalo policiji, ki ga je aretirala.

Ranjen delavec

Ob 10.20 so sprejeli na ortopedski oddelek bolnišnice 33-letnega delavca Nella Cicuta iz Telio Veneto zaradi ran na desni piščali in kostnih poškodb.

Cicuto je dejal, da je nekaj pred 10.20 delal na železniški postaji za podjetje Nichetto iz Vicenze pri polaganju tračnic na prečni prag, ko mu je noga ostala stisnjena med tračnico in robom proge.

V bolnišnico so ga odpeljali z rešilnim avtom RK in se bo moral zdraviti približno 8 dni.

Iz avta so mu ukradli obleko

23-letni avstrijski državljan Josef Franz Schedl iz Mattesburga je obvestil osrednji komisariat javne varnosti, da so mu neznanci v noči med ponedeljkom in torkom, potem ko so s silo odprli deflektor njegovega avtomobila taunus B, 13507, ki ga je pustil v Ul. Marconi, odnesli iz avta več kosov obleke v skupni vrednosti 75.000 lir.

Avtomobilisti! Dajte prednost tistemu, kateremu pritiče!

Kino na Opčinah

predvaja danes, 4. t. m. ob 18. uri Eastmancolor totalscope film:

L'UOMO DELLA VALLE MALEDETTA

(Mož iz preklete doline)

Igrajo:
TY HARDIN
IRAN EORY
PETER LARRY

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes, 2. t. m. ob 19.30 uri Cinemascope Technicolor — film od Omaria Sivoria

IDOLI CONTROLUCE

(MALIKI Z DRUGE PLATI)

Goriško-beneški dnevnik

SEJA OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Župan poročal o pogovorih v Rimu za obnovo zakona o prosti coni

Številni ukrepi upravnega značaja - Jutri ob 21. uri seja občinskega sveta

Na zadnji seji občinskega odbora so občinski odborniki poročali o dejavnosti svojih resorjev. Odbornik geometer Delio Lupieri je predlagal izgradnjo dveh cementnih zgradb za pokopavanje mrličev na glavnem pokopališču ter nakup motorne kosilnice za javne nasade. Nadalje je predlagal, naj občinski svet odobri spremembe v načrtu osnovne šole v Ulici Ponte del Torrione, nakup zemljišča za gradnjo osnovne šole in otroškega vrtca v Ulici Cepriani ter nakup nepremičnin poleg županstva.

Na predlog odbornika za zdravstvo dr. Tomassicha so odobrili izplačilo nekaj nad 3 milijone lir za bolniško oskrbo. Na predlog odbornika za finance De Simona so odobrili obračun upravljanju doma počitka za junij ter določili nekaj nad 3 milijone lir za sporazume o abonmajih trošarine.

Na predlog odbornika za ekonomatske službe Fantinija so izplačali 6 milijonov lir mestnim podjetjem za potrošnjo elektrike, plina in vode ter odobrili spremembe v prometu na Verdijevem korzu.

Odbornik za osebje Candussi je predlagal spremembe v staležu in razpis natečaja za novo mesto socialnega asistenta.

Župan Martina je na začetku seje poročal o pogovorih, ki jih je imel pred nedavnim v Rimu za obnovitev zakona o prosti coni. Odobrili so še izplačilo 100.000 lir Odboru za Evropo in izdali dovoljenje za postavitev doprsnega kipa Gabriela D'Annunzia na občinskem zemljišču na drevoredu, ki se imenuje po njem.

Občinski svet se bo sestal jutri ob 21. uri.

Za slovenščino se nikakor ne morejo odločiti

Cenjeno uredništvo!

Oblasti so prejšnji dan nalepile na oglasnih deskah lepake s pozivom voznikom, naj bodo disciplinirani na cesti. Razdelili so tudi letake z enako vsebino. Ves propagandni material je natiskan v 4 jezikih, italijanščini, angleščini, francoščini in nemščini, le v slovenščini ne. Letake bi morali tiskati tudi v slovenščini, ker je med inozemskimi gosti, ki obiskujejo Gorico, prav gotovo največ avtomobilistov z jugoslovanskimi registracijami. Konec koncev je potrebno upoštevati tudi to, da so med samimi prebivalci goriške pokrajine vozniki slovenske narodnosti, na katere bi morali nasloviti poziv v njihovem jeziku. Vse to bi morali napraviti zaradi tega, ker gre za dosego zmanjšanja števila prometnih nesreč, cilj, ki daleč presega ozkost nacionalističnega pojmovanja.

Mislim, da ni nobenega opravičila za tako grobo kršenje najosnovnejših pravil o pravicah jezikovnih skupnosti; gre le za ponovni dokaz nestrpnosti nasproti našemu jeziku (za enega izmed toliko!), na podlagi katerega si lahko vsakdo ustvari sliko razmer, v katerih živimo in kako daleč so dejanja od besed o ravnanju z našo skupnostjo in našim jezikom.

(sledi podpis)

Zaključek strokovnih tečajev

Zaključili so se izpiti tečaja za popravljanje televizijskih sprejemnikov, ki ga je vodil CIFAP v Gorici, Korzo Italija 65. V preteklem letu je bilo šest tečajev, trije za strojepisje in stenografijo, dva za radijske tehnike, eden pa za tehnike televizijskih sprejemnikov. Vsi tečaji so se vršili na račun ministrstva za delo in socialno skrbstvo.

Vsem učencem, ki so z uspehom opravili izpite, bo pokrajinski urad za delo izdal diplomo, katero bodo upoštevali pri zaposlitvi.

NA POZIV PRIPRAVLJALNEGA ODBORA

Jutri ob 21. uri v Tržiču manifestacija za mir v Vietnamu

Tudi ženska zveza UDI napovedala svoje sodelovanje

Na poziv tržiškega odbora za mir v Vietnamu in na svetu je predsedstvo Zveze italijanskih žena (UDI), ki ga sestavljajo Soave Canciani, por. Cosolo, Bruna Betta, por. Semola, Erika Kozman, por. Pavlin, Maria Tomadin, por. Zorzenon in Bianca Micheli, por. Castellani) bo tudi UDI sodelovala na manefisteciji za mir jutri v Tržiču.

Goriške žene so že pred časom podpisale poziv, ob priliki mednarodnega dneva žena, poslan komisiji 18 za razorožitev pri OZN v Ženevi ter vsem civilnim in verskim oblastem, v katerem pravijo, da so zaskrbljene zaradi trpljenja vietnamskega ljudstva in zaradi nevarnosti, ki ga trajanje spora predstavlja za mednarodno stanje. Pozdravile so poziv vatikanskega koncila ter izrazile prepričanje, da je mogoče vse spore rešiti na miren način. Ob koncu so v svojem pozivu zahtevale, naj se z mednarodnimi dogovori doseže splošna razorožitev, ki naj omogoči uporabo ogromnih materialnih dobrin za boj proti lakoti, nevednosti in boleznim, za gospodarski in civilni napredek vsega človeštva.

Upoštevajoč vse zgornje navedbe je ženska zveza sprejela poziv za sodelovanje na manifestaciji za mir, ki bo jutri, 5. avgusta ob 21. uri na Trgu republike v Tržiču.

Urnik trgovin za veliki šmaren

Za letošnji veliki šmaren, ki bo v ponedeljek, se bodo trgovine vseh občin goriške pokrajine, razen občine Gradež in okrožja Tržič, ravnale po naslednjem urniku:

SOBOTA, 13. AVGUSTA: vse trgovine so lahko odprte do 20. ure, mesnice bodo odprte tudi popoldne od 17. do 20. ure, pekarne bodo odprte ves dan.

NEDELJA, 14. AVGUSTA: vse trgovine z jestvinami bodo zaprte ves dan. Odprte bodo mesnice od 6.30 do 11. ure, trgovine s sadjem in zelenjavo od 8. do 12. in dežurna cvetličarna Reichmann. Pekarne bodo spekle dvojno količino kruha, prodajalne kruha in mleka pa bodo prodajale blago tudi za naslednji dan in bodo odprte samo dopoldne. Ker so zaradi občinskega patrona v torek trije zaporedni dnevi, bodo lahko trgovine z jestvinami odprte ves popoldan do 13. ure.

PONEDELJEK, 15. AVGUSTA (veliki šmaren): vse trgovine bodo ves dan zaprte, izjemo bodo tvorile cvetličarne, ki bodo odprte od 8. do 13. ure.

TOREK, 16. AVGUSTA: zaradi praznika goriškega patrona bodo tudi trgovski lokali ves dan zaprti, izjemo bodo tvorile mlekarne in pekarne z dopoldansko prodajo blaga in mesnice, ki bodo odprte od 6.30 do 11. ure.

SESTANEK IZVRŠNEGA ODBORA PRO LOCO

Priprave za poletni prireditvi ptičji sejem ter razstava grozdja in gob

Občinska godba na pihala bo kmalu sestavljena: za godce že pripravljajo uniforme

Po Loco iz Gorice je sestavila poletni program, ki ga je odobril izvršni svet na svoji zadnji seji pod predsedstvom dr. Carla Pellisa. Dve bosta poletni prireditvi, za kateri bo skrbela Pro Loco, in tudi občinska uprava bo nudila svojo pomoč.

V občinskem parku v Gorici bo v nedeljo 4. septembra tradicionalni ptičji sejem, za katerega bo osebno skrbel Elviro Feriga. Na seji odbora je Feriga poročal o manifestaciji. Park bodo ob 4. uri odprli za tekmovalce, ob 11. uri bo tekmovanje v oponašanju ptičjega petja s piščalko in brez nje. Prireditev se bo zaključila ob 18. uri s koncertom godbe na pihala ter z nastopom folkloristov in pevskega zbora.

Druga prireditev se bo nanašala na razstavo grozdja in gob, za katero se zavzema in jo bo tudi pripravil rag. Giovanni Nardini. Prireditev bo v nedeljo 18. septembra.

Po določilih pravilnika more Pro Loco sodelovati ali pomagati pri raznih turističnih manifestacijah. Odbor je proučil večje število prošenj za denarne prispevke. Za dramske večere na Gradu so prispevali 200.000 lir; najbrž se bodo ti večeri zaključili s folklornim nastopom.

V lanskem letu so postavili osnovo za občinsko godbo na pihala; vse kaže, da bo pobuda uresničena zavoljo denarnega prispevka deželne uprave. Ko bodo sešili nove uniforme za godce, se bo godba predstavila občinstvu z javnim nastopom.

Predsednik Pellis je nato prikazal svoj načrt za valorizacijo naših krajev, zlasti Gorice, ki je preveč odrezana od turističnih tokov. Sestaviti nameravajo odbore, v katerih bi sodelovali vidni predstavniki javnega življenja, da bi dosegli večji turistični učinek. Obnovili bodo nadalje odbor za ohranitev kulturnih, umetniških in krajinskih znamenitosti Gorice.

Pro Loco si bo poiskal druge prostore, zlasti za tajništvo, zakaj sedanji prostori v pasaži so postali za sedež Pro Loco neprimerni, ker so se spremenili v telefonsko govorilnico, odkar so uvedli telefonko službo.

Proslava 50-letnice prihoda italijanske vojske

V ponedeljek 8 avgusta bo minilo 50 let, odkar se je začela borba ob Soči, s katero so italijanski vojaki zasedli Gorico. Proslave, ki so se že pričele, se bodo zaključile 4. novembra z odkritjem spomenika v Ul. Cadorna ob prisotnosti predsednika Saragata.

Občina Gorica je pripravila za 8. avgust program manifestacij v Parco Rimembranza, kjer bo maša goriškega nadškofa Pangrazia, polaganje vencev in govori. Na Travniku bo ob 20. uri koncert godbe na pihala, ob 22. uri na Gradu pa umetni ognji. Ob 19. uri bo župan Martina priredil sprejem v občinskih prostorih.

50 milijonov za gradnjo doma počitka v Tržiču

Podtajnik za notranje zadeve, poslanec Guido Ceccherini je ministrstvu za javna dela Manciniju prikazal nekatere potrebe goriških občin po državnih prispevkih, da bi lahko zgradile objekte, ki jih brez državnih sredstev ne bi mogle uresničiti. Minister je sporočil, da bo mogoče prispevati sredstva v skladu s proračunskimi možnostmi, samo za higiensko-zdravstvene in cestne naprave.

Občini Tržič so prispevali 50 milijonov lir za prvo fazo izgradnje doma počitka, objekta, za katerega se sedanja občinska uprava najbolj zavzema.

Občini Marian so podelili 35 milijonov za kanalizacijo, občini Zagraj 30 milijonov, občini Kapriva pa 25 milijonov lir za ceste.

Prihodnje leto bodo ustregli prošnjam nekaterih ostalih občin, ki jih v tem letu niso mogli upoštevati zaradi pomanjkanja denarja.

Bencin se je vnel in ožgal vojaka

Med čiščenjem vojaškega avtomobila na dvorišču vojašnice v Gradiški se je nenadoma vnel bencin v rezervoarju, ki je ožgal vojaka 20-letnega Pasquala Pasto in 19-letnega Giuseppa Ciciarella. Odpeljali so ju v goriško bolnišnico, kjer so ju pridržali na zdravljenju za 10 dni zaradi opeklin po telesu in okvare na srcu.

Zapora trgovin zaradi poletnih počitnic

Pokrajinska zveza trgovcev sporoča, da bodo zaradi poletnih počitnic zaprte naslednje trgovine:

Od 1. do 20. avgusta trgovina s pohištvom Angelo Marega, Ul. delle Monache 6; od 14. do 20. avgusta trgovina z električnim materialom Stanislav Koren, Ul. Mattioli 11; od 8. do 16. avgusta drogerija Alessandro Leghissa, Ul. Duca d'Aosta 8; od 11. do 24. avgusta manufakturna trgovina Milano Martellani, Verdijev korzo 93.

Od 16. do 20. avgusta trgovine z jestvinami na debelo Milocco, Ul. Cappuccini 15; Giovanni Bigot, Ul. Bellinzona 4; Augusto Bressan, Trg De Amicis 9 in Giovanni Orlando, Ul. Morelli 16.

Nesreča v podjetju Volk

Na delu v podjetju Volk v Ul. Don Bosco se je ponesrečil 24-letni Claudio Sartori iz Medee. Ko je pognal stroj, mu je desni mezinec zašel med kolesje. Odpeljali so ga v bolnišnico; doma se bo zdravil pet dni.

Nesreča v kartonažni tovarni

V kartonažni tovarni v Rubijah se je ponesrečila 16-letna Alma Pavletič iz Rupe. Nesreča se je pripetila nekaj pred poldne. Stroj ji je stisnil prst na levi roki. V bolnišnici so ji nudili prvo pomoč; okrevala bo v 5 dneh.

Kino

Gorica

VERDI. 17.15: «L'amante indiana», J. Stewart in D. Paget; barvni film.
CORSO. 17.15: «La morte arriva strisciando», N. Willman in R. Barret; ameriški barvni film, mladini pod 14. letom prepovedan.
MODERNISSIMO. 16.45: «La strada di Ford Alamo», K. Klark in J. Clair; ameriški barvni kinemaskopski film.
VITTORIA. 17.30: «La dolce pelle di Ivonne», Michele Morgan in J. Louis Tritignant; francoski črnobeli kinemaskopski film, mladini pod 14. letom prepovedan.
CENTRALE. — Zaprto.

Tržič

AZZURRO. 18—22: «Il ribelle».
S. MICHELE. 19.30—22.30: «I giganti toccano il cielo», M. Wood.

Ronke

RIO. 19—22: «Troppo caldo per giugno», Dirk Bogarde in Silva Koscina. Barvni film.
EXCELSIOR zaprt.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je odprta v Gorici lekarna D'UDINE v Ul. Rabatta št. 18, tel. 21-24.

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja 27 stopinj ob 15.30, najnižja 18,1 stopinje ob 7. uri; povprečne dnevne vlage 75 odstotkov, dežja 8 desetink mm.

TRČENJE DVEH FIATOV PRI MOŠČENICAH

Peljala se je v Tržič na sladoled in izgubila življenje v prometni nesreči

Istovetnost ženske so policisti ugotovili šele po temeljiti preiskavi

Na državni cesti štev. 14 pri Moščenicah, nekaj kilometrov pred Tržičem, se je predsinočnjim okrog 23.45 pripetila huda prometna nesreča, pri kateri je izgubila življenje 29-letna Laura Pattai iz Ul. San Marco 45 v Trstu, hudo pa se je ranil 32-letni Gino Banova iz Ul. Ottaviano Augusto 22, ki je proti Tržiču vozil fiat 1200 TS 42729. Istovetnost Pattajeve so šele sinoči ugotovili agenti letečega oddelka tržaške kvesture, ker v trenutku nesreče Pattajeva ni imela s seboj nobenega dokumenta. Prepoznal jo je stric, ki je v spremstvu policistov iz Trsta, okrog 20. ure prišel v mrtvašnico pokopališča v Tržiču.

Policijski organi, ki so nekaj minut po strašnem trčenju prihiteli na kraj nesreče, si niso mogli razložiti, kako je moglo priti do takega trčenja. Dejstvo je, da je Banova vozil proti Tržiču svoj avto, v katerem se je peljala tudi Pattajeva, s precejšnjo brzino. Ko je privozil na pol poti med mostom čez moščeniški izsuševalni kanal in odcepom ceste proti avto cesti, je nasproti pridrvel fiat 1100 TS 67399, ki ga je proti Trstu vozil 25-letni Gabriele Vidolich iz Ul. Cologna 71. Zdi se, da je tedaj Vidolich prehiteval avto in se je zato premaknil proti sredini cestišča. Tedaj se je pripetilo nepričakovano. Oba avtomobila sta se samo oplazila, toda pri tem sta se prednji levi kolesi obeh avtov zagozdili eno z drugim. Zaradi nenadnega sunka sta oba šoferja izgubila nadzorstvo nad svojima voziloma, toda medtem ko je Vidolichu uspelo, da se je nepoškodovan ustavil nekaj desetin metrov dlje na levi strani cestišča, je Banovov avto zaneslo na desno, da je z desno stranico najprej oplazil dve drevesi ob cesti, izril obcestni kamen in se nato čelno zaletel v tretje drevo ter ga prelomil. Drevesni štor se je tedaj zaril v prednji del avta, ki se je polkrožno upognil. Banova tedaj zaril v prednji del avta, da se je pri trčenju vrgel vstran, zato ga je skrotovičeni volan samo oplazil po prsih ter mu prelomil leva rebra. Pri nesreči pa si je zlomil tudi desno stegnenico. Toda Pattajevo je stisnilo skrotovičeno železje in ji prebilo lobanjo, polomilo rebra in ranilo po nogah. Ko so jo prvi reševalci in bolničarji RK iz Tržiča potegnili iz razbitin avtomobila, je še dihala, vendar zanjo ni bilo nobene pomoči več, ker je med prevozom v civilno bolnišnico v Tržič izdihnila. V bolnišnico v Tržič so odpeljali tudi Banovo, ki zaradi šoka ni mogel spregovoriti besede. Sprejeli so ga na zdravljenje s prognozo okrevanja v 40 dneh.

Kot rečeno, Pattajeva ni imela s seboj nobenega dokumenta in policisti jo niso mogli identificirati. V njeni torbici so našli samo nekaj kozmetičnih predmetov in drobiž. Ko je Banova mogel spregovoriti, je povedal, da potnico pozna samo po imenu. Izjavil je, da jo je malo prej v Trstu v Ul. San Marco povabil na sladoled, ženska je povabilo sprejela, ker pa so bili vsi lokali v Trstu zaradi stavke zaprti, sta se Banova in njegova prijateljica odločila, da se odpelieta v Tržič. Bilo je nekaj minut po 23. uri. Samo pol ure kasneje je nesrečnica mrtva ležala v bolnišnici v Tržiču.

Policijski organi so obvestili svoje kolege v Trstu, ki pa so pričeli temeljito preiskavo, da bi identificirali neznanko. Šele včeraj popoldne so našli njene sorodnike in proti večeru so opravili nehvaležno nalogo, da so njenega strica odpeljali v Tržič, kjer je prepoznal svojo nečakinjo Lauro Pattai in tako potrdil domneve policistov.

Padec kolesarke

Pred sodno palačo v Gorici je dopoldne neka ženska prečkala pot kolesarki 66-letni Giovanni Lasich vd. Culot, doma iz Ul. Vittorio Veneto 135. Kolesarka si je pri padcu poškodovala roko in desno koleno. Okrevala bo v nekaj dneh.

VČERAJ POPOLDNE V KOPALIŠČU «ALLA DIGA»

Hotela si je omočiti noge a je padla v morje in utonila

Zdrsnila je na spolzkem klinu stopnic - Brezuspešna vsaka pomoč uslužbencev kopališča

Priletna ženska je včeraj popoldne spodrsnila na spolzkem klinu železnih stopnic, padla v morje in utonila. Nesreča se je pripetila v kopališču «alla Diga», kamor je 66-letna gospodinja Maria Pregarc vd. Belle iz Ul. Carducci 10 odšla, da bi se sončila. Pregarčeva je popolnoma oblečena stopila k železnim stopničkam na koncu valobrana pri svetilniku in začela stopati navzdol, da bi si omočila noge. To je bilo zanjo usodno, klini so bili spolzki od morskih alg in Pregarčeva ni pazila na to. Nenadoma je spodrsnila, izgubila ravnotežje in padla v vodo.

Nesrečnici so priskočili na pomoč uslužbenci kopališča in osebje motornega čolna, ki prevaža kopalce s pomola «Audace» v kopališče na valobranu. Pregarčevo so potegnili iz vode in ji prakticirali umetno dihanje ter masirali srce, toda za žensko ni bilo nobene pomoči več. Izdihnila je nekaj trenutkov potem, ne da bi prišla k zavesti.

Prihiteli so agenti pristaniškega komisariata z motornim čolnom, na motornem čolnu gasilcev pa je do valobrana priplul tudi zdravnik RK dr. Cociancich. Njegova pomoč pa je bila zaman in omejil se je samo na izpolnitev potrdila o smrti zaradi utopitve. Truplo nesrečne Pregarčeve so prepeljali na pomol, nakar so ga odpeljali v mrtvašnico glavne bolnišnice, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

Pregarčeva je živela sama, njena dva sinova pa sta poročena in stanujeta v mestu.

Ženska umrla za posledicami nesreče

Ob 1. uri ponoči je na nevrokirurškem oddelku bolnišnice izdihnila 78-letna gospodinja Giuseppina Cvecič por. Stenta iz Ul. Cornelia Romana 1.

Kot smo že pisali, je ženska 25. julija nekaj pred 8.10 prečkala Trg Libertà v bližini stavbe št. 2-D pri občinski menzi, ko jo je tramvaj proge št. 8, ki je bil namenjen na Korzo Cavour, sunil z levim sprednjim delom in nato trčil v neki drug tramvaj iste proge, ki je bil ustavljen.

Pri padcu se je Cvecičeva pobila po levi in desni temenici, nad levim očesom in si zlomila desno zapestje in levo stegnenico. Sprejeli so jo na nevrokirurški oddelek bolnišnice s pridržano prognozo. Včeraj zjutraj je podlegla poškodbam.

Iz hribov so se vrnili domov

V ponedeljek so se vrnili s počitniške kolonije v Zgornjih Gorjah pri Bledu goriški otroci. Na sliki jih vidimo pri opravljanju obmejnih formalnosti na prehodu Rdeča hiša

šport šport šport šport šport šport

NOGOMET

JUNAKI SVETOVNEGA PRVENSTVA

Bobby Charlton je ostal skromen

Tragična izkušnja v Münchnu leta 1956

«Ne vem, kaj bi naredil brez nogometa. Ne morem razumeti človeka, ki ne ljubi nogometa!» To so besede Bobbyja Charltona, daleč najboljšega angleškega nogometaša in glavnega junaka letošnjega svetovnega prvenstva. Besede, ki nam pričajo, da Charlton igra predvsem, ker mu nogomet ugaja. Denar, slave, potovanje, priznanja: to so zanj stranske stvari. Sploh ga ni nikdar privlačevalo javno življenje, ki je v teh zadnjih letih zajelo vse najpopularnejše britanske nogometaše od Greavesa, Besta, Lawa pa do Bakerja. Letos pa se je celo Moore, kapetan angleške reprezetnance, skregal z organizatorji lastne ekipe. Zaradi denarja, gotovo. Charlton, ne! Ohranil je tisti «austerity», ki ga je vedno odlikoval. Še vedno nastopa za ekipo Manchestra United. Trener Busby mu je kot oče. Busby ga je odkril, mu vedno dajal poguma, tako da se je Charlton v sorazmerno kratkem času razvil v sijajnega igralca. Pelè ga je tako ocenil: «Charlton je najboljša zveza na svetu.»

In to je res. Izredne fizične sposobnosti omogočajo angleškemu predstavniku, da z izrednim tempom igra skozi celo tekmo. Prav te lastnosti nimajo vsi drugi svetovni režiserji, ki so navadno le izredni tehniki. Suarez, Corso, Coluna gotovo ne morejo konkurirati s Charltonom v kondiciji. Poleg tega ima angleški nogometaš izreden pregled nad igro (kot Szabo in Coluna). Podaja dolge žoge z milimetrsko točnostjo, ima sijajen dribling. Obenem pa se večkrat spušča tudi v nevarne prodore v nasprotnikovo obrambo, ker je tudi izredno hiter in razpolaga z neverjetno močnim strelom. Sijajen je bil Charltonov gol proti Mehiki iz 30 metrov. Skratka, Charlton ima vse tiste lastnosti, da ga lahko upravičeno uvrščamo med najboljše na svetu.

Charltonu pa lahko očitamo le eno napako. Bobby še vedno ne ve enakomerno porazdeliti svoje ogromne energije v teku celih 90 minut igre. Hiba, ki gotovo ni odločilne važnosti, vseeno pa vpliva na celotno moštvo, kjer igra Charlton: tako v Manchestru United kot v angleški reprezentanci. Ko Charlton namreč zmanjša elan igre, neverjetno celotna ekipa popusti z njim. In to zaradi tega, ker angleška reprezentanca kot Manchester United sta... Bobby Charlton.

Zgleda, da se Bobby ne zaveda neizmerne popularnosti, ki ga je na tem prvenstvu obkrožila. Angleški prvak ni izgubil zato glave. Prihaja iz delovne družine, njegov oče je bil rudar, tudi sam Bobby je dolga leta pomagal staršem s tem, da je delal v rudniku. Zato lahko rečemo, da je okusil grenkobe življenja. Slava ga ni doseg a nepripravljenega. Boril se je, žrtvoval tudi, da bi se uveljavil v nogometu. Uspešno je zaključil svojo borbo, zboljšal si je ekonomski položaj, tudi družini je pomagal. Jack Charlton, njegov brat, je glavni steber angleške obrambe, z Bobbyjem se razumeta, in ne samo na igrišču. Leto 1956 je pustilo Charltonu tragično izkušnjo. V Münchnu je namreč strmoglavilo letalo, na katerem so se nahajali igralci Manchester Uniteda. Sedem jih je izgubilo življenje. Bobby se je rešil, tudi trener Busby je ušel katastrofi. Bobby ni nikoli pozabil tistih trenutkov. In ko ga vidiš na sliki, brez las, zgleda starejši, kot je v resnici (ima komaj 28 let, rodil se je namreč v Ashingtonu leta 1938), in v očeh mu lahko razbereš vso tragedijo iz Münchna. Prekruta je bila usoda! Angleška publika ga je razumela, ne vtika se v njegove zasebne zadeve, kar pa ne moremo trditi za druge nogometaše kot Greaves, predvsem. Zdi se skoraj, da ga angleški navijači zanemarjajo. Ne! Spoštujejo ga, cenijo tudi.

Za Charltona je to dovolj.

— edson —

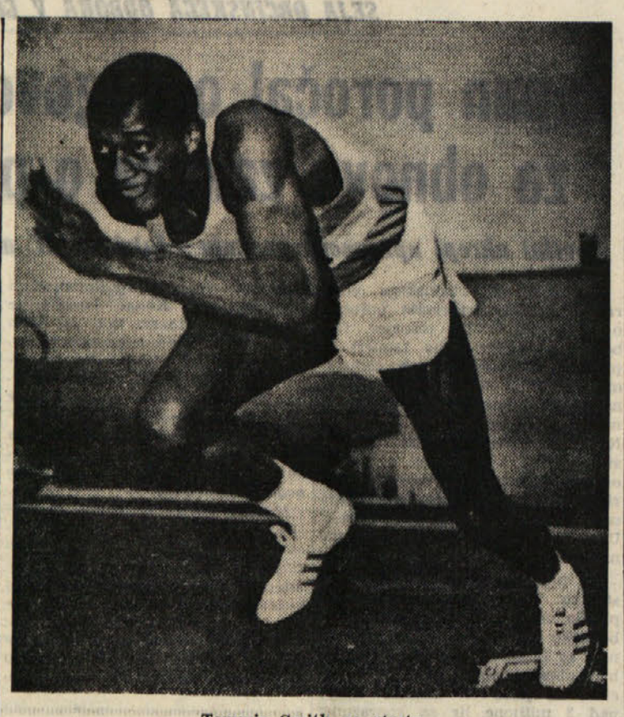

Tommie Smith na startu

Najboljši sprinter vseh časov?

Tommie Smith črni biser atletike

Ameriški atlet misli na 6 svetovnih rekordov

Na ameriškem atletskem trgu se vsako leto pojavi določeno število odličnih atletov. Dobri rezultati dežujejo posebno spomladi, ker se začne sezona v Južnih državah in v Kaliforniji, ki so atletsko najmočnejše, že marca in doseže vrhunec aprila in maja. V tem obdobju se posebno odlikujejo sprinterji, medtem ko atleti drugih panog dosežejo višek v juniju in tudi juliju.

V lanski sezoni je bilo tako odkritje neki Tommie Smith, črnopolti 1,89 m visoki atlet, rojen v Teksasu 12. junija 1944, ki je 200 m brez krivine pretekel v 20", s krivino pa v 20"5. Časa sta bila odlična, Tommie Smith pa se je poškodoval in sezone je bilo zanj kmalu konec.

Prvi uspeh Smitha v letošnji sezoni je od aprila, ko je črnopolti atlet pretekel 440 jardov v 45"7 (45"4 na 400 m), 200 m s krivino pa v 20"3, v prvih dneh maja pa je zabeležil 10"1 na 100 m. Nedvomno je bila v tem atletu izredna kombinacija prejšnjih sprinterskih asov Hayesa, Carra in Davisa in svetovni rekordi so bili po mnenju vseh le stvar časa.

Rekord je res prišel 7. maja v mestu San Josè. Smith je bil na startu teka na 220 jardov brez krivine, časomerilci pa so bili pripravljeni tudi pri 200 m. Tek Smitha je bil izreden in ure so pokazale na 200 m 19"4, 19"5 in 19"6, na 220 jardov pa 19"5, 19"5 in 19"6. Čase na obeh progah so zaokrožili na 19"5. Stari rekord Simeja in Budda (20") je bil v enem samem trenutku izboljšan kar za pol sekunde. Ta fantastičen tek ni bilo zadnje dejanje Smitha. V Sacramentu je mesec dni kasneje pretekel 200 m s krivino v 20" in popravil rekord Carra za 2 desetinki sekunde. Tudi proga 400 m je sedaj verjetno stvar Smitha. Pred dnevi so Američani postavili v Los Angelesu izreden svetovni rekord v štafeti 4x400 m s 2'59"6, kar je povprečno 44"9 na 400 m. Razen prvega člana štafete, ki je startal z mesta, so ostali trije opravili leteči start in Smith je svoj del pretekel v 43"8, kar je povprečno manj kot 11 sekund na 100 m in seveda najboljši vmesni čas v štafeti, ki pa ne velja kot rekord na 400 m zaradi letečega starta. Pred Smithom je imel najboljši vmesni čas v štafeti Carr s 44"2. Jasno je sedaj, da je tudi na 400 m svetovni rekord le stvar časa in znamke okoli 44"5 in tudi manj Smith v tej sezoni ne bi smel zamuditi.

V zadnjih petih letih je Smith dosegel sledeče uspehe:

starost	100 jardov	200 m	400 m
18 let	9"6	21"2	47"2
19 let	9"5	21"0	47"0
20 let	—	20"9	46"2
21 let	9"4	20"0 [1]	—
22 let	9"2 [2]	19"5 [3]	45"4

1) s krivino 20"5; 2) velja 10"1 na 100 m; 3) 20" s krivino.

Smith je tudi odličen skakalec v daljino in je letos zabeležil odlično znamko 7.90 m.

Tommie Smith je boljši od ostalih ne ker doseže večjo absolutno hitrost, temveč ker je močnejši od svojih prednikov Hayesa in Carra. Hayes je npr. maksimalno hitrost dosegel pri 70 m in jo obdržal do 80. metra nato pa malo popustil. Smith doseže maksimalno hitrost približno pri 70. metrih, jo pa obdrži precej dalje kot Hayes. Na 100 jardov ali metrov je razlika še minimalna in ne doseže niti desetinke sekunde, na daljših progah pa stotinke sekunde le nanesejo nekaj desetink ker Smith obdrži maksimalno brzino skoraj do konca. Meja človeške absolutne hitrosti se torej bliža in novi rekordi so vse bolj odvisni od čim daljše vzdržljivosti pri maksimalnih brzinah.

Zanimivo je kako so Američani pripravili tekmovanje, na katerem je Smith dosegel nov rekord na 200 m s časom 19"5. Dan pred tekmovanjem je nekaj delavcev utrjevalo in gladilo progo na kateri bi moral teči Smith, na dan tekmovanja pa so jo posuli s posebno kemično soljo, ki je vsrkala vso vlago, ki jo je bilo v zraku preveč. Nevarnost za rekord je predstavljal samo veter, ki je pihal s hitrostjo okoli 2 m na sekundo atletom v hrbet. Ko so merilne priprave pokazale, da je veter šibkejši od 2 m na sekundo so dali start in rekord je bil gotov. Rekord je stal vsega okoli 100 dolarjev!

Cilji Smitha so številni. Tehnični cilj je izboljšanje starta, ki še ni najhitrejši, tekmovalci pa 6 svetovnih rekordov in uspešen nastop na mehiški olimpijadi. Za sedaj je Smith že sam rekorder v dveh panogah (200 m s krivino in brez), svetovno znamko pa brani tudi v štafeti 4x400 m. V kratkem lahko postane rekorder tudi na 100 jardov, 100 m, 440 jardov in 400 m in v štafeti 4x100 m. Svetovni rekord bi Smith lahko dosegel tudi v skoku v daljino, sam pa pravi, da ga ta panoga ne zanima preveč.

O Smithu pravijo, da je k atletiki prišel pri 10 letih po zaslugi svoje malo starejše sestre. Sestra je v šoli redno premagala v teku tudi fante in neki dan jo je javno pohvalil zato tudi učitelj, sestra pa je tedej povedala, da je boljši od nje mlajši bratec Tommie. Učitelj je priredil «družinsko» tekmovanje (pri Smithovih je bilo vsega kar 5 fantov in 7 deklet!) in Tommie je bil najhitrejši.

BRUNO KRIŽMAN

ATLETIKA

Marjana Lubej 4451 točk

CELJE, 3. — Na atletskem tekmovanju v Celju je Marjana Lubej dosegla v peteroboju zelo dober rezultat 4451 točk in izpolnila normo za nastop na evropskem prvenstvu v Budimpešti. V posameznih panogah je Lubejeva dosegla naslednje rezultate: 80 m zapreke 11"2, višina 154 cm, krogla 9,51 m, daljina 5,80 m, 200 m 24"9.

Igre Commonwealtha na Jamajki

V Kingstonu, glavnem mestu Jamajke, se bodo danes začele igre britanskega imperija. Čeprav bodo igre vsebovale razne športne panoge, bo osrednja točka tekmovanja v atletiki, kjer bodo nastopali najboljši Angleži, Avstralci, Novozelandci, Kanadčani in posamezniki kot Keino, Clarke in drugi.

KOŠARKA

RIM, 3. — Italijanska košarkarska zveza je povabila na skupne priprave za sestavo mladinske reprezentance, ki bo od 23. do 28. avgusta nastopala na evropskem mladinskem prvenstvu v Porto San Giorgio, dva igralca iz naše dežele. Gre za Schergata (Ginnastica Triestina) in Brumattija (Safog Gorica).

Na novem športnem igrišču v Bazovici bo nocoj ob 20. uri eksibicijsko srečanje

Š.Z. BOR — MIVAR

Balkansko prvenstvo za mladinke

Mlade bolgarske košarkarice so zavzele prvo mesto na balkanskem prvenstvu za juniorke v Banja Luki. V odločilni tekmi za prvo mesto so premagale Jugoslovanke s 69:50 (35:25).

ODBOJKA

FIRENCE, 3. — Italijanska odbojkarska zveza je na skupne priprave za sestavo državne moške reprezentance, ki bo nastopala na svetovnem prvenstvu v Pragi od 30. avgusta do 11. septembra, povabila 10 igralcev. Priprave bo vodil zvezni trener Trinajstič in bodo trajale od 8. do 15. avgusta.

PLAVANJE — KONČNO V EVROPI

Svetovni rekord na 800 m

Belits-Geiman (SZ) 8'47"4 v Harkovu

HARKOV, 3. — Na velikem plavalnem tekmovanju v Harkovu je 21-letni sovjetski plavalec Belits-Geiman postavil nov svetovni rekord na progi 800 m prosto s časom 8'47"4. Prejšnji rekord je z 8'51"5 od leta 1962 pripadal Avstralcu Murrayu Roseju. Sovjetski plavalec je istočasno popravil tudi lastni evropski rekord 8'58"7, katerega je lani postavil med tekmo na 1500 m. Podvig sovjetskega plavalca je izreden, saj je bil prosti slog na daljših progah od nekdaj stvar Američanov in Avstralcev. Rekord na 800 m je letošnji drugi veliki uspeh Belitsa-Geimana. Pred dnevi je sovjetski plavalec postavil nov evropski rekord na 400 m in odlična forma daje mnogo upanja, da bomo na bližnjem evropskem prvenstvu v Utrechtu morda dočakali tudi svetovne rekorde na olimpijskih progah 400 in 1500 m, ki sedaj pripadata Donu Scholladerju in Steveju Krauseju.

Zgodovina svetovnega rekorda na 800 m:

9'19"4	George Green (ZDA)	1956
9'17"7	Jon Konrads (Avstr.)	1958
9'14"5	Jon Konrads (Avstr.)	1958
8'59"6	Jon Konrads (Avstr.)	1959
8'51"5	Murray Rose (Avstr.)	1962
8'47"4	S. Belits-Geiman (SZ)	1966

* * *

OHRID, 3. — Plavalnega maratona na Ohridskem jezeru se je udeležilo 32 plavalcev iz 9 držav. Med moškimi je zmagal Egipčan Mahmud Hanafi, ki je 36 km dolgo progo preplaval v 9 urah 26'. Drugi je bil Jugoslovan Diki Bojadži s časom 10 ur 7'. V ženski konkurenci je bila prva Jugoslovanka Atina Bojadži s časom 11 ur, 11'30".

* * *

CIUDAD MEXICO, 3. — Mednarodna plavalna zveza je svetovala organizacijskemu odboru prihodnjih olimpijskih iger naj zgradi za plavalne tekme pokrit bazen, da bi vremenske razmere ne ovirale poteka tekmovanja. Predsednik plavalne zveze W. B. Philips je tudi izjavil, da bodo na olimpijskih igrah leta 1968 postavljeni svetovni rekordi na vseh progah razen na 1500 m. Glede višinske razlike mehiške prestolnice je Philips povedal, da je konec koncev zadeva o pomanjkanju kisika dobra reklama za Mehiko.

NOGOMET

MOSKVA, 3. — Nogometna reprezentanca se je vrnila iz Anglije v domovino. Med intervjujem za televizijo je Lev Jašin, vratar moštva, izrazil upanje, da bo branil sovjetska vrata tudi na svetovnem prvenstvu leta 1970 v Mehiki. Vodstvo ekipe in javnost so z doseženimi rezultati zadovoljni, predvsem ker je na svetovnem prvenstvu evropski nogomet, ki sloni bolj na moči in vzdržljivosti premagal bolj izpiljeno igro ekip iz Južne Amerike.

Š.Z. BOR

obvešča društva, ki so prijavila ekipe za nogometna turnirja na IX. slovenskem športnem tednu, da morajo do vključno 16. avgusta predložiti organizatorju seznam igralcev, ki bodo nastopali za vsako ekipo.

BOKS

Clay - London

LONDON, 3. — Štiri dni pred dvobojem med Clayem in Britancem Londonom je svetovni prvak nenadoma zapustil trening, ker se je bal da ga med boksanjem z raznimi partnerji na skrito filmajo vohuni angleškega boksarja. Kasneje je prokurator ameriškega boksarja izjavil, da se je hotel Clay le malo pošaliti in je trening zapustil ker je že v polni formi in ni potrebno, da priprave posebno pospeši. Clayev nasprotnik London meni, da bo imel vsekakor težko delo, ker pa ga Clay smatra za manjvrednega bo izkoristil vsako napako prvaka in ga spravil v zadrego. Henry Cooper, katerega je Clay premagal v maju je izjavil, da upa v zmago Londona ali vsaj v neodločen izid.

AVTOMOBILIZEM

MODENA, 3. — Za veliko nagrado Nemčije je avtomobilska hiša Ferrari prijavila še tretje vozilo. Avtomobil 2400 kub. cm bo upravljal Scarfiotti.

SMUČANJE — DANES SE ZAČNE SP

V Portillu še slabo vreme

Spremembe v programu tekmovanj

Danes se bo začelo v Čilu svetovno prvenstvo v alpskih smučarskih disciplinah. Portillo je včeraj zajel vihar, ki je pokril z debelo plastjo novega snega vse proge. Organizatorji so morali zato spremeniti program tekmovanja.

V petek bodo ženske tekmovale v slalomu, ker bodo do tega dneva lažje pripravili kratko progo za to panogo kot pa 2360 m dolgo progo za spust, ki bi moral biti v soboto. Kljub težavam bodo moški v soboto lahko trenirali za spust, ki bo na sporedu v nedeljo.

* * *

Kanadsko zimskošportno središče Banff, ki je izgubilo boj za organizacijo zimskih olimpijskih iger 1972 napram Sapporu na Japonskem, se bo zdaj potegovalo za svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah 1970. Kandidati so še Kitzbühel, Davos, Val Gardena, Naeba in Garmisch-Partenkirchen.

PORTILLO, 3. — Na svojem prvem kongresu so smučarske zveze latinskoameriških držav sklenile, da bodo vsaki dve leti priredile južnoameriško prvenstvo. Članice južnoameriške smučarske zveze so Argentina, Bolivija, Brazilija in Čile.

VESLANJE

LJUBLJANA, 3. — Organizacijski komite svetovnega prvenstva v veslanju na Bledu sprejema vsak dan številne naknadne prijave. Zadnji rok za vpisovanje zapade 28. avgusta. Španija je prijavila na primer naknadno osmerec, s katerim ni še nikoli nastopila na velikem mednarodnem tekmovanju.

* * *

Novomeška industrija vozil IMV je dala na razpolago organizacijskemu komiteju 10 kombijev in 2 rešilna avtomobila.

TAJNIŠKO POROČILO OBČNEGA ZBORA ŠD BREG

Aktivnih članov je še premalo

Po dobrem letu delovanja našega športnega društva, je prišel čas, da napravimo obračun našega truda, ugotovimo dosedanje pomanjkljivosti in še bolj okrepimo bodoče delovanje.

Naša občina je ena najštevilnejših v pokrajini in šteje 5.300 prebivalcev, od katerih dokonča vsako leto šolo in se poda na življenjsko pot približno 35 mladih ljudi. *V tem letu smo skušali pritegniti v društvo čim večje število mladine, toda popolnoma še nismo uspeli. Vsekakor se sedaj v društvu aktivno udejstvuje 85 fantov in deklet. Za zmogljivost naših vasi je to število razmeroma prenizko, zato bi morala biti ena najpoglavitnejših nalog novoizvoljnega odbora ta, da številčno še bolj okrepi naše društvo ker je v kvantiteti mnogokrat tudi kvaliteta.*

V zgoraj omenjenem številu atletov se z nogometom ukvarja 49 fantov, pri moški odbojki sodeluje nadaljnjih 18 fantov, pri ženski odbojki pa še ostalih 18 deklet.

Kar se nogometa tiče je naše prvo moštvo odigralo skupno 33 tekem, od teh 10 prijateljskih, 3 tekme v okviru Športnega tedna, kjer smo zasedli drugo mesto, 16 tekem za prvenstvo III. kategorje in 4 tekme za Nočni pokal mesta Trst.

Mladinska ekipa je odigrala skupno 23 tekem, od teh 4 prijateljske, 6 v predturnirju mladincev, 14 v juniorskem prvenstvu in 4 finalne tekme, kjer je naša juniorska ekipa zasedla zelo častno 3. mesto.

Kljub dejstvu, da je bilo letošnje prvo leto delovanja in so bili nogometaši brez vsake izkušenosti, so bili rezultati dokaj zadovoljivi; *če pa bi se udeleževali treningov bolj redno in vestno, bi brez dvoma dosegli še večje uspehe. Ob tej priliki pa moram pohvaliti vse nogometaše, ker so si prevzeli stroške za nakup čevljev in raznih prevozov.*

Ker nameravamo v prihodnji sezoni ustanoviti tudi naraščajniško ekipo, bo naloga novoizvoljenega odbora, da poskrbi primerna sredstva za redno in učinkovitejše treniranje. Pri tem naj omenim, da so treningi često v večernih urah in ob vremenskih neprilikah, zato je neobhodno potrebno, da poskrbimo našim fantom v bodoče primerne trenerke, da bi ne bili podvrženi raznim vremenskim neprilikam dokler ne razpolagamo s pokritim prostorom.

Posebne težave nam je povzročala odbojka: pomanjkanje primernih igrišč in izkušenih trenerjev sta glavna vzroka navidezno slabih rezultatov; vendar moramo priznati, da je za naše kraje ustanovitev posebno kake ženske športne panoge prava novost in si moramo šteti že kot velik uspeh, obleči naša dekleta v športni dres ter jih predstaviti v športni areni.

Upi za bodočnost so zelo obetajoči, ker imajo dekleta mnogo veselja in se že vestno pripravljajo za bodoče nastope. Opažamo pa dejstvo, da se ženska odbojka osredotoča samo na nekatere vasi, tako da sestavljajo naši dve ekipi samo dekleta iz Doline, Prebenega, Boršta in Domja; povsem odsotne pa so Boljunčanke in Ricmanjke.

Moško odbojkarsko ekipo sestavlja nekaj nadarjenih fantov, vendar sta pomanjkanje rednih treningov in neresnost glavna vzroka, da ni naša šesterka dosegla zaželenih rezultatov.

Pri tem ne smemo pozabiti na zelo perečo problem, ki se pojavlja z ustanovitvijo ženske in moške ekipe Brega. Primanjkuje nam primerno igrišče na prostem, ter po možnosti tudi telovadnica, ki bi brez dvoma pospešila ustanovitev še drugih športnih panog in bi zaposlila našo mladino v domačem okolju in bi jo ne gnalo iskati si razvedrila v tujih in često pokvarjenih ambientih.

Društvo se misli udeležiti v prihodnji sezoni najprej Športnega tedna, na katerem smo se lansko leto prav dobro izkazali. Kar se tiče nogometa bomo nastopali s prvim moštvom v III. kategoriji, naši naraščajniki in mladinci pa bodo branili barve našega društva v svojih prvenstvih. Društvo ima najboljši namen, da ne opusti nezaposlenega nobenega atleta, zato bomo vključili v mladinsko prvenstvo dve juniorski ekipi, če bomo imeli za potrebno.

Naša dekleta se bodo še z večjo požrtvovalnostjo udeležila deželnega prvenstva B lige, z drugo žensko in moško ekipo pa se bomo udeležili najprej tekmovanja za pokal Furlanije - Julijske krajine v jeseni ter promocijskega prvenstva spomladi.

Kot pri večini društev, tako predstavljajo tudi pri našem največji problem finančna sredstva. Naše društvo živi samo od članov. Skupno imamo 350 članov, toda na žalost moramo ugotoviti, da večina članov ne izvršuje redno svoje največje dolžnosti do društva. Zato je naloga novega odbora, da ta problem končno reši. *Zdi se mi, da bi bila najboljša rešitev ta, da bi se članarino plačevalo dvakrat na leto, in sicer po 1.000 lir.*

V minuli sezoni smo priredili tudi nekaj izletov in predpustni ples.

ŠD BREG

Danes ob 20.30 v kino dvorani v Boljuncu sestanek novoizvoljenega odbora.

JURIJ KOROLJKOV 43.

Človek, za katerega ni bilo skrivnosti

Roman o znamenitih sovjetskih obveščevalcih Sorgeju in Vukeliću

«Nesreča... Kakšna nesreča!» je mrmral Clausen. «Richard je doživel trčenje, pri njem so zagotovo dokumenti. Zloži aparat, jaz pa grem po avtomobil...»

Ana je skrila oddajnik za leseno pregrado in odšla za Maksom. Že zdavnaj je bil pripeljal avtomobil na ulico in čakal na ženo. Čez nekaj minut sta bila Clausenova v bolnišnici. Maks se je nagnil nad «Ramzajem».

«Kaj je s teboj?»

«Pozneje, pozneje,» je komaj premikaje jezik šepnil Sorge. «Vzemi iz žepa vse... Vse, vse...»

Clausen je segel z roko v Richardov stranski žep in občutil sveženj šuštečih lističev ter jih vzel. V sprejemni oddelek so že vstopili policaji... Richard tega že ni več videl... Zdravnik je ugotovil,, da si je Richard hudo poškodoval glavo, izpahnil rame in počila mu je tudi čeljust. Izbite je imel tudi zobe...

Vsak dan zjutraj razobesijo na križiščih glavnih ulic v Tokiu in na policijskih izpostavah svetlečo oglasno desko s poročilom o številu prometnih nesreč in trečenj v mestu: mrtvih toliko in toliko, ranjenih pa toliko... Med hudo ranjenimi pri trčenju motornega kolesa je bil tistega dne tudi nemški dopisnik Richard Sorge...

Prva je v bolnišnici obiskala Richarda, razburjena zaradi nesreče, frau Helma Ott, veleposlanikova žena, ker je bil mož tačas v Berlinu. Dan kasneje se je pojavila Isii Hanako, Richard jo je poklical brzojavno, kajti bila je na obisku pri materi v okolici Hirošime. V bolnišnici je Richarda obiskovalo mnogo ljudi. Prihajali so vsi. Vsi, razen njegovim prijateljev iz skupine «Ramzaj».

Šifrirano poročilo so z majhno zamudo vendar poslali istega dne, najprej v Wiesebaden, od tam pa v center. Zato je Clausen odšel na morsko obalo. Sodelavci kempetaja, ki so spremljali radijske zveze, pa so v službenem dnevniku napisali naslednjo beležko:

«15. marca 1938. leta, ob 19 in 20 minut. Znova smo opazili delovanje neznane kratkovalovne postaje. Ni se nam posrečilo ugotoviti lokacije postaje. Domnevamo, da je prenos potekal s podmornice v bližini polotoka Izu. Dešifrirati vsebino oddaje ni bilo mogoče.»

V posebnem fasciklu, ki so ga hranili v kempetaju, je bil to morda že stoti radiogram, ki so ga odposlali z Japonske, vendar ga ni bilo moč dešifrirati. Vsakokrat je skrivnostni radijski oddajnik na drugi valovni dolžini in nobena šifra ni bila podobna prejšnji šifri.

Brzojavke so bile različne, vrsto let je bilo v njih čutiti pripombe o izčrpajočem značaju dela. Človeški organizem ni mogel dolgo zdržati takšnega živčnega in fizičnega napora. To je zadevalo vse — slikarja Mijagija, bolnega za tuberkulozo, Vukelića, pa Clausena in tudi samega Richarda Sorgeja.

Poleti, kmalu potem, ko se je Richard uprl in kljub zdravnikovi prepovedi zapustil bolnišnico, je poslal v Moskvo šifrirano brzojavko:

«Razlogi za mojo uporno zahtevo, da bi se vrnil domov, so vam znani. Veste, da delam tukaj že peto leto, veste pa tudi, da je to težko. Čas je že, da bi se vrnil domov in ostal tam na stalnem delu.»

Odgovor je prišel šele jeseni. Iz centra so mu sporočili, da se položaj v Evropi in na Daljnem vzhodu zapleta in da v takšnih razmerah ni mogoče uslišati Richardove prošnje. Da, Richard Sorge je to sam dobro vedel. 7. oktobra 1938. leta je poslal v Moskvo šifrirano poročilo, v katerem je prepričeval tovariše, da on in njegova skupina neomajno ostajajo na bojnem položaju.

«Za sedaj se ne vznemirjajte glede nas tukaj,» je pisal. «Čeprav je ta kraj za nas strahotno dolgočasen in čeprav smo utrujeni in izčrpani, bomo vendar ostali uporni in odločni fantje, kakršni smo bili poprej, polni čvrste odločnosti, da izpolnimo naloge, ki jih je postavilo pred nas veliko delo.»

Borba se je nadaljevala, borba v imenu velike stvari, ki se ji pravi socializem.

Znova so cvetele višnje. Zdelo se je, da po ulicah, polepšanih z pomladanskimi oblačili žena, potekajo dejanja starinskega ljudskega gledališča Kabuki. Richard pa je še vedno bil v bolnišnici. Zdravniki so mu dovolili vstati in pomalem je začel delati. Kmalu se je njegova soba spremenila v dopisniški biro, prepoln časnikov, izrezkov in beležnic. Imel je veliko obiskovalcev in med njimi je bila tudi Isii Hanako, ki je bila nesebično vdana Richardu Sorgeju.

Vznemirjena zaradi njegove brzojavke se je naslednjega dne po trčenju vrnila v Tokio in naravnost s postaje prišla v bolnišnico. Isii je vstopila v sobo z očmi preplašene ptice, ker še vedno ni vedela, kaj se je pripetilo z Richardom. Njegov obraz je bil v povojih, videti je bilo samo del čela, postrani obrvi in sinje oči.

«Iki-san! Kaj se je pripetilo, Iki-san?» je vznemirjeno vprašalo dekle ter se sklonilo nad njegovo vzglavje.

Sorge pa skoraj ni mogel govoriti, bolečina in ovoji so mu stiskali obraz. Ne da bi premaknil ustne, je šepetaje odgovoril:

«Nič, Mitiko... Hvala ti, ker si prišla, zelo te potrebujem.»

Čez nekaj dni jo je zaprosil, da bi mu prebrala časnike, potem se je pojavil pisalni stroj in Richard je začel tipkati z eno roko. Sorge se je vračal k novinarstvu in seveda tudi k obveščevalni službi.

Nekoč je prišel v bolnišnico Petersdorf. Richard je že lahko sedel na postelji, lahko si je prižgal cigareto brez tuje pomoči in držal svinčnik.

Isii je odšla ven, vedno je tako ravnala v prisotnosti tujih ljudi. In pomočnik nemškega vojaškega atašeja je začel pripovedovati novice. Richarda je zanimalo njegovo pripovedovanje o koti Čanku-fin na področju jezera Hasan v okolici Vladivostoka na sovjetski, kitajski in korejski tromeji.

To so bila vrata primorja. In prav tukaj so se pripravljali veliki dogodki. O tem je bil Richard že obvestil center, toda Petersdorf je nekaj pripovedoval in to o zelo važnem.

«Ne bo me začudilo,» je rekel Peterdorf, «če se jeseni tam ne bo razplamtel spopad, ali incident, kakor radi pravijo Japonci.»

«Morda,» se je strinjal Sorge, «toda nisem prepričan o datumu. Lahko ti zaupno povem: če sta se Tozio Itagaki in Doihara napotila nekam skupaj, pomeni to, da bo prišlo do velikih dogodkov. Sta kot progasti ribi-pilota, plavata pred morskim psom... Zdaj sem ju izgubil izpred oči. Tisto prekleto trčenje mi ni izbilo samo zob, temveč tudi možnost, da bi spremljal politično življenje.»

«Jaz bi lahko pomagal svojemu brezzobnemu prijatelju,» se je nasmejal Petersdorf. «Ti veš, da je kartografska uprava nujno poslala skupine vojaških geodetov na mongolsko in sovjetsko mejo v Mandžuriji in v okolico Čan-ku-fina. Do avgusta morajo končati vse posnetke. Potem še nekaj: te dni bo odpotoval v Mandžurijo polkovnik Tanaka. Imenovan je za poveljnika artilerije enajste pehotne divizije, ki jo pošiljajo proti meji. Kmalu bo tam vroče, sporočil ti bom! Poleg tega Japonci veliko računajo na angleško in ameriško pomoč v primeru, če bi se obmejni spopad spremenil v resnično vojno...»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica Silvio Pellico 1 - II., Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — Vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir, celoletna 7.700 lir — SFRJ: posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 603-3-85 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda. — Oglasi tržaške in goriške pokrajine se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.